

Република България
ИКОНОМИЧЕСКИ
И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ

О Т Ч Е Т

за

ДЕЙНОСТТА НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ ЗА 2022 г.

декември

2022 г.

Съдържание:

I. ОТРАЖЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ НА СЪВЕТА В РАЗРАБОТЕНИТЕ АКТОВЕ...	3
II. АКТОВЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ, РАЗРАБОТЕНИ И ПРИЕТИ ПРЕЗ 2022 Г.....	4
III. КОНСУЛТАЦИИ, ДИСКУСИИ И СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЗАКОНОДАТЕЛНАТА И ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ И ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗНАЧИМИ ВЪПРОСИ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ.....	28
IV. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И ДРУГИ СРОДНИ НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ. УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНИ СРЕЩИ, КОНФЕРЕНЦИИ И МЕРОПРИЯТИЯ.....	38
V. ИКОНОМИЧЕСКИЯТ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ В МЕДИИТЕ.....	43
VI. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АКТОВЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ, ПРИЕТИ ПРЕЗ 2022 Г.....	51

Отчетът представя основните дейности на Икономическия и социален съвет (ИСС) за 2022 г. съгласно изискванията на Закона за ИСС и Правилника за дейността на ИСС и в съответствие с приетия План за дейността на съвета за 2022 г., утвърдения бюджет и възприетата от ръководството политика на целесъобразност при разходване на средствата в рамките на заложените в Плана параметри.

I. ОТРАЖЕНИЕ НА ПРИОРИТЕТИТЕ НА СЪВЕТА В РАЗРАБОТЕНИТЕ АКТОВЕ

Стратегическите приоритети на Икономическия и социален съвет за периода 2021 – 2025 г. адекватно отразяват и се фокусират върху преодоляването на основните предизвикателства, пред които е изправено обществото - разрастваща се икономическа, социална и политическа криза. В този контекст, приоритетите включват:

- Европейският зелен пакт и устойчиво развитие на България;
- Технологична трансформация и дигитализация на икономиката и обществото;
- Европейският стълб на социалните права (ЕССП) – Европейският план за действие за ЕССП и проекцията му за първия национален план на България.

Стремежът е през целия период на този мандат на Съвета, стратегическите приоритети да са във фокуса на работата и постоянно да се надграждат и актуализират спрямо икономическите и социални динамики у нас и в ЕС.

И през 2022 г. ИСС затвърждава ангажимента си да представя разностранните интереси на българските граждани и същевременно демонстрира волята на всички членове на Съвета да се обединят около стратегическата цел за по-зелена, по-цифрова и по-умна Европа, част от която е и нашата страна.

Планът за дейността на ИСС за 2022 г., включва актове, които са в синхрон с тези стратегически приоритети. Те покриват тематично поне един, а често и няколко от тях.

II. АКТОВЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИЯ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ, РАЗРАБОТЕНИ И ПРИЕТИ ПРЕЗ 2022 Г.

През 2022 г. ИСС разработи и прие 13 становища, 2 резолюции и 4 анализа по актуални икономически и социални въпроси, важни за страната.

1. Актове на Икономическия и социален съвет по предложение на Народното събрание, Президента на Републиката и Министерски съвет

На основание чл. 5, ал. 1 от Закона за Икономическия и социален съвет през отчетния период в ИСС са постъпили четири предложения за разработване на актове от:

1.1. Президента на Република България (писмо №: 02-03-208/18.05.2022)

- Анализ на тема „Демографското и социално-икономическото състояние на районите за планиране – актуално положение и перспективи за развитие“

1.2. Председателя на 47-мото Народното събрание (писмо №: АД-47-250-06-247/08.04.2022 г.)

- Анализ на тема „Въздействие на присъединяването на България към еврозоната върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната“.

1.3. Министерския съвет (РМС № 232 от 15.04.2022 г.)

- Становище на тема „Изработване на становище по обхвата и адекватността на Кодекса за социална подкрепа. Рискове и предизвикателства пред въвеждането на интегриран подход за подкрепа“
- Анализ на тема „Анализ на актуалното състояние на работните заплати в България - изводи и препоръки.“

В рамките на годината и четирите възложени акта бяха разработени и приети от ИСС:

➤ **Анализ на тема: „Въздействие на присъединяването на България към еврозоната върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната” разработен по предложение на Председателя на Народното събрание – приет на пленарна сесия на 29.06.2022 г.**

Резултатите от анализа се основават на преглед на проучвания и статистически данни за ефектите от присъединяване в еврозоната (ЕЗ) върху икономическите процеси, инфлацията и доходите в страни, прилагали паричен съвет (ПС) или продължително фиксиран валутен курс, преди да приемат еврото. Въпреки някои краткотрайни и ограничени негативни ефекти, основно в резултат на действието на асиметрични шокове, липса на информираност сред отделни части на обществото и др., в крайна сметка въвеждането на единната европейска валута е двигател на структурни промени в подкрепа на растежа. В дългосрочен план се наблюдава благоприятен ефект върху потенциалния БВП, доходите и тяхната фактическа номинална и реална динамика както спрямо предварителните оценки и очаквания, така и спрямо базовите сценарии, при които не се осъществява членството в ЕЗ. Присъединяването на България към ЕЗ се очаква да отключи комплекс от положителни ефекти и въздействия и да създаде условия в средно- и дългосрочна перспектива за:

- по-висок потенциален БВП и средногодишен темп на реален растеж, по-висока производителност и потенциал за ускорено развитие;
- подобряване на инвестиционната среда, съществен импулс и отключващи условия за активизиране на местните и чуждестранните инвестиции, съответно до устойчив ръст на дела на брутно капиталонакопаване в БВП до нива, трайно надхвърлящи 21 - 23%;
- увеличаване на експортната насоченост и отключване на статистически значими положителни преки и косвени ефекти върху експортно ориентираните сектори и върху нетния износ на стоки и услуги;
- подобряване на фискалната база, възможност за преформатиране на националното стратегическо управление, дългосрочното бюджетиране и ефективност на публичните разходи и инвестиционни програми, възможности за по-ефективна и масирана интервенция на държавата в различните области на политики при

съхраняване на фискалната стабилност и благоразумни, управляеми равнища на бюджетен дефицит и държавен дълг;

- продължаващо сближаване на националното ценово равнище спрямо средните нива в ЕС, задвижвано и от паралелно протичащо значително подобряване на потенциала за ускорено догонващо развитие, по-висока скорост на конвергенция на производителността и доходите, съответно трайно изпреварващ номинален ръст на работната заплата спрямо инфлацията;
- по-ефективен пазар на труда, заетостта, високи нива на икономическа активност и трудова интеграция и доходи, подобрени способности за адаптация, а в по-далечна перспектива и за преодоляване на демографските предизвикателства, застаряването на работната сила и негативната нетна външна миграция.

➤ **Становище на тема „Изработване на становище по обхвата и адекватността на Кодекса за социална подкрепа. Рискове и предизвикателства пред въвеждането на интегриран подход за подкрепа“** – прието на пленарна сесия на 22.07.2022 г.

На основание чл. 5, ал. 1 от Закона за Икономическия и социален съвет (ЗИСС) с Решение № 232 на Министерски съвет от 15.04.2022 г. се предложи на ИСС да разработи акт по чл. 4, ал. 1 на ЗИСС на тема „Изработване на становище по обхвата и адекватността на Кодекса за социална подкрепа. Рискове и предизвикателства пред въвеждането на интегриран подход за подкрепа“.

ИСС подкрепя необходимостта от усъвършенстване на системата за социално подпомагане чрез разработването на Кодекс за социална подкрепа (КСП), който да кодифицира (консолидира, синхронизира) и осъвремени съществуващата правна уредба, регламентираща различните елементи на социалното подпомагане. По този начин следва да се даде стратегическа перспектива за развитие на социалното подпомагане като част от общата система за социална защита на населението.

Основания за възприемане на идеята за кодификация на регулациите на социалното подпомагане дава и Конституцията на Република България (КРБ). В нейния преамбюл е прогласено, че България е социална държава. В пряка връзка с това в конкретни текстове КРБ

е положила основи на редица социални права. Сред тях е и правото на социално подпомагане, уредено в чл. 51, ал. 1, където то е формулирано като единно право.

Освен конституционните основания посочената необходимост произтича от редица слабости на изгражданата през последните 30 години система за социално подпомагане чрез парични и/или натурални помощи, услуги или „привилегии“. Голяма част от тях са изведени в „Последваща оценка на въздействието на действащото законодателство в областта на социалното подпомагане и социалните услуги, включваща анализ на правната рамка и резултатите от правоприлагането на Закона за социално подпомагане, Закона за семейни помощи за деца, Закона за личната помощ, Закона за хората с увреждания и Закона за закрила на детето“ (изготвена от БАН през 2020 г.) и систематизирани в предварителната оценка на въздействието на КСП, направена от МТСП през 2020 г.

Към идентифицираните в посочените аналитични материали ИСС смята, че следва да се добавят такива проблеми и слабости, като липса на координирана политика в областта на доходите от социални трансфери, вкл. помощи; отсъствие на експлицитно посочени, възприети и прилагани принципи за социално подпомагане; липса на яснота и прозрачност при определяне на ключови параметри на програмите за социално подпомагане, като вместо това широко се прилага „ръчен“ административен режим на тяхното управление; липса на гъвкавост на социалното подпомагане в зависимост от външната социално-икономическа среда, вкл. в условията на кризи от различен характер и пр.

➤ **Анализ на тема „Демографското и социално-икономическото състояние на районите за планиране – актуално положение и перспективи за развитие“** – приет на пленарна сесия на 20.09.2022 г.

Във връзка с писмо на Администрацията на Президента на РБ № 02-03-208 от 18.05.2022 г. и с изпълнението на Решение 5 от Протокол № 6 на Пленарната сесия на ИСС от 27.05.2022 г. в Плана за дейността на ИСС за 2022 г. се включи разработване и представяне на анализ на тема: „Демографското и социално-икономическото състояние на районите за планиране – актуално положение и перспективи за развитие“. На основание чл. 5, ал. 1 и във връзка с чл. 4, ал. 1, т. 5 от Закона за ИСС с горещитираното писмо Президентът на Република

България отправи предложение за разработване на този анализ по проблеми, свързани с икономическата и социалната политика на държавата.

Анализът обхваща 10-годишен период, като при възможност са изследвани по-продължителни времеви редове. Акцентът е върху текущото състояние и тенденции, а не върху наличните и прилагани на национално или регионално ниво политики и програми. Съгласно функционалната същност на ИСС като консултативен орган, обединяващ представителите на работодателите, синдикалните организации и неправителствения сектор, стремежът е да се представят общи консенсусни предложения и препоръки. Въпреки това, в редките случаи, когато постигането на съгласие бе трудно, са отразени специфичните гледни точки на съответните групи. Най-същественото ограничение на анализа е степента на агрегиране на информацията по отделните индикатори и показатели до ниво район за планиране (NUTS 2).

Темата на анализа е изключително актуална и всеобхватна. В процеса на разработване на акта бе използван огромен обем информация. Бяха взети предвид разработени в последните години обемни и подробни документи като Анализ на социално-икономическото развитие на България 2007 – 2017 г. за определяне на националните приоритети за периода 2021 – 2027 г., Анализ на социално-икономическото развитие на страната след присъединяването ѝ към Европейския съюз, проекти за всеки район на планиране на Интегрираната териториална стратегия за развитие на регионите за планиране от ниво 2 и др. Приетият подход бе за представяне на основните параметри на демографското и социалноикономическо състояние на районите за планиране като основа за предложения и препоръки за отстраняване или намаляване на диспропорциите или открояване на перспективите за развитие. По време на подготовката и в самия ход на работата от различни институции бяха изискани и получени подробни данни по различните тематични области, анализирани в акта (НСИ, министерства, агенции). В началния етап на дейността се проведе и среща на сформирания временна комисия на ИСС за изработване на анализа с поръчителя, на която бяха обсъдени вижданията за обхвата, обема и целта на възложената задача.

В приетия от Пленарната сесия на ИСС анализ са налични конкретни изводи и препоръки са направени по отношение на демографското развитие на страната и районите за планиране, обществените услуги – здравеопазване, образование, социални услуги, благоустройство на населените места; структурата на икономиката, работната сила и пазара на труда, околната среда, транспортната инфраструктура и информационните и комуникационни технологии. За преодоляването или смекчаването на явните негативни тенденции и задълбочилите се диспропорции във и между районите за планиране е необходим комплекс от мерки и политики с допълващо се действие. ИСС описва своите предложения в тази насока, като извежда на преден план необходимостта от подобряване достъпа до качествени публични услуги в по-малките населени места, от мерки за ускорено повишаване на доходите и от осигуряване на необходимата транспортна, комуникационна и електроенергийна инфраструктура на територия на страната.

➤ **Анализ на тема „Анализ на актуалното състояние на работните заплати в България - изводи и препоръки“** – приет на пленарна сесия на 24.10.2022 г.

На основание чл. 5, ал. 1 от Закона за Икономическия и социален съвет (ЗИСС) с Решение № 232 на Министерския съвет от 15.04.2022 г. се предложи на ИСС да разработи акт по чл. 4, ал. 1 на ЗИСС на тема „Анализ на актуалното състояние на работните заплати в България – изводи и препоръки“. Темата за заплащането на труда е от съществено значение и за трите групи на ИСС. По някои въпроси между групата на работодателите и синдикатите са налице диаметрално противоположни виждания, поради което в настоящия анализ са изложени различни подходи и оценки.

Според ИСС достигането на брутен вътрешен продукт (БВП) на глава от населението, компенсацията на един нает и производителността на труда в стандарт на покупателна способност (СПС) до размер 60% от средноевропейските стойности са постижима цел до 2026 г.

Спрямо повечето европейски страни България реализира подобрени позиции по темп на нарастване на средна работна заплата (СРЗ) в СПС през периода 2010 – 2021 г. Въпреки това трудовите възнаграждения в страната ни остават съществено по-ниски както спрямо

някои държави на Балканския полуостров, така и спрямо другите страни-членки на ЕС. Равнището на междуотрасловата диференциация в заплащането на труда остава по-високо от средноевропейското. В някои нископлатени икономически дейности темпът на нарастване остава значително под средния за страната.

България е с най-ниската минимална месечна работна заплата (МРЗ) в ЕС. Според работодателите тази позиция корелира с факта, че България е на последно място по БВП и производителност на труда. Всяка държава включва различни компоненти при определянето на МРЗ, което според работодателите изкривява статистиката. През последните 10 години се наблюдава устойчива тенденция на растеж на МРЗ. Работодателите не приемат административното - без обективни критерии, увеличение на МРЗ. Според синдикатите нарастването на минималната работна заплата в България не води до спад на заетостта в периода 2010 – 2021 г., а напротив, на моменти има стимулиращ ефект. Това означава, че нивото на МРЗ е по-ниско от това, което пазарът може да си позволи, тъй като е налице значителна моносонна сила на бизнеса при наемането на труд и определянето на неговата цена по малките населени райони.

ИСС подкрепя усилията на социалните партньори да договарят минимални работни заплати по отрасли/браншове и категории персонал, които да надграждат установената национална минимална заплата.

2. Актове по проблеми на икономическата и социалната политика, разработени по собствена инициатива

➤ **Становище „Доходни неравенства в България: Икономически политики и превенция“** – прието на Пленарна сесия на 01.02.2022 г.

Чрез този акт ИСС насочва вниманието на държавните институции и на гражданското общество към необходимостта от анализиране на доходните неравенства в България и предприемане на превантивни мерки.

В становището се отбелязва, че еволюцията на доходното неравенство през последните 30 години е следствие от социално-икономическото развитие на страната, провежданите реформи през годините и политиката по доходите.

В документа ИСС констатира, че несправедливото разпределение на доходите и богатствата е една от важните причини за задълбочаване на неравенствата. ИСС препоръчва провеждане на широк обществен дебат за необходимостта от промени в доходното облагане, включително относно разширяване на принципа на семейното доходно облагане и въвеждане на необлагаем минимум.

Като превенция на доходните неравенства, ИСС предлага да се развиват дейности с потенциал за разкриване на нови работни места и да се привличат високотехнологични компании в конкретни региони, които да водят след себе си високо заплащане. В становището се акцентира и върху важността на минималните социални стандарти, които да гарантират достойно заплащане и условия на труд, както и на адаптивната социална подкрепа. ИСС предлага минималните социални стандарти да съответстват на разбиранията за издръжка на живота и в сферата на труда тя да бъде оценена под формата на заплата за издръжка, която да бъде договорена посредством конструктивен и обективен социален диалог.

➤ **Становище „Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г.“** – прието на Пленарна сесия на 28.02.2022 г.

ИСС разглежда националния Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони като основен инструмент за постигане на целите на общата селскостопанска политика (ОСП). За да даде резултати, този инструмент следва да притежава стабилна структура и ясни приоритети и да балансира трите стълба на устойчивост – икономическия, социалния и екологичния. За постигане целите на интервенционната стратегия е необходимо Стратегическият план за развитие на земеделието и развитие на селските райони (СПРЗРСР) да разполага с достатъчно ресурс и да се използва в комбинация с други източници на финансиране, както на европейско, така и на национално равнище.

ИСС счита, че при определяне на националната политика за селскостопанския сектор следва да се заложи на икономическия принцип на планиране, като политиката да бъде насочена към създаване, укрепване и запазване на жизнеспособни, конкурентни и пазарноориентирани земеделски стопанства. Едновременно с това, ИСС подчертава важноста и на подкрепата за малките и семейните стопанства, които създават заетост и поминък за населението в селските райони.

В становището на ИСС се подчертава, че приносът от страна на държавите членки към амбициозните екологични цели в сферата на селското стопанство следва да е финансово обезпечен, да гарантира икономическата стабилност на земеделските стопани и да не допуска компрометирането на продоволствената сигурност на ЕС. Отбелязва се, че новост в следващия програмен период е обвързването на пълното получаване на подпомагане по ОСП със спазването от страна на бенефициерите на т. нар. социална условност, включена в системата на новите предварителни условия и касаеща приложимите условия на труд и заетост. От изключителна важност е държавите членки да предприемат съответните мерки, за да гарантират, че достъпът на работодателите до директните плащания е обвързан с условията за изпълнение на приложимите условия на труд и заетост.

➤ **Становище „Териториални планове за справедлив преход - цели, предизвикателства и очакван ефект“** – прието на Пленарна сесия на 28.03.2022 г.

Становището изразява позицията на ИСС по тази особено важна за социалното и икономическото развитие на страната тема. Целта е да се подготви един социално справедлив преход, като се разгледат и анализират мерките, финансирани по европейски и национални публични програми, които следва да съдействат за провеждане на политики за технологична адаптация на индустриалните производства в засегнатите региони, да се гарантира равнопоставен достъп до най-високите постижения на науката и най-добрите технологии, да се насърчи благоприятна среда за инвестиции, както и да се минимизира риска от безработица. Според ИСС, всички общи цели могат да бъдат постигнати чрез планиране на въздействието на механизма за справедлив преход върху адаптацията на работната среда в съществуващите

предприятия; създаването на нови работни места; развитието на градската среда и осигуряване на синергия между разполагаемите финансови инструменти в периода до 2030 г.

Обхватът на становището е в синхрон със стратегическите приоритети на ИСС за периода 2021 – 2025 г. (Европейският зелен пакт и устойчивото развитие на България и Технологичната трансформация и дигитализацията на икономиката и обществото).

В становището се подчертава, че териториалните планове за справедлив преход (ТПСП) са основен инструмент за осъществяване на концепцията за Справедлив преход на въглеродно-интензивни сектори и са ключово условие за програмиране и разпределяне на ресурси от Фонда за справедлив преход, които за България са в размер на 1,178 млрд. евро. За да могат да се възползват от предвиденото по трите стълба на Механизма за справедлив преход финансиране, държавите членки трябва да разработят заедно със съответните местни и регионални власти един или повече ТПСП, в които да очертаят процеса на преход в засегнатите територии до 2030 г.

➤ **Становище „Законодателната инициатива на ЕК „Подготвени за цел 55“ в българския контекст“** – прието на Пленарна сесия на 26.04.2022 г.

Разглежданото становище изразява и обобщава позицията на ИСС по тази важна за социалното и икономическото развитие на страната ни тема. В акта се отбелязва, че енергийната ефективност е ключова област на действие, без която не би могло да бъде постигната декарбонизация на икономиката. В становището се изтъква, че санирането на сгради има важни за здравето на населението въздействия, както и икономически такива и се препоръчва да продължи подкрепата за използването на по-ефективни инсталации за отопление и климатизация.

В становището се коментира, че предложението пакет „Подготвени за цел 55“ съдържа специални финансови инструменти, за да се осигури справедлив преход, включително и предложението нов Социален фонд за климата, като успоредно с това се обръща внимание на разширяването на системата за търговия с емисии, особено по отношение на сградите и

транспорта, подчертава се потенциала на зеления водород и синтетични горива за ефективността на промишлени процеси.

Целта на становището е чрез пакета „Подготвени за цел 55“ да се засили ефекта от досегашните мерки за намаляване на въглеродните емисии в сектор енергетика чрез актуализация на заложените цели в Интегрирания план в областта на енергетиката и климата, да се съкратят общите емисии на парникови газове спрямо 1990 г. с до 40%, да се докаже ефективността от санирането на сградите и ефективността от финансиране на проекти за изграждане на вятърни и фотоволтаични централи, включително и малки инсталации, да се модернизира електротранзитната система, да се разработят пилотни проекти за производство на зелен водород и биогаз, да се разгърне развитието на геотермалния потенциал у нас, да се докажат мерките за енергийна ефективност в еднофамилни и многофамилни сгради, да се създаде Национален фонд за декарбонизация, както и да се разработи дефиниция за „енергийна бедност“ за домакинствата.

ИСС изразява позиция, че подготовката за преход към нисковъглеродна икономика ще изисква дълбоки икономически и социални трансформации. Това е преход към устойчиво развитие, който налага промяна на нашия начин на потребление, производство, работа и начин на живот. Енергоспестяващите мерки не са евтино начинание, особено когато се изпълняват в пакет, предписан на база на обследване за енергийна ефективност. Енергийната ефективност е ключова област на действие, без която не може да бъде постигната цялостна декарбонизация на икономиката. Актуалността на темата се засилва и от процеса на саниране на сгради, който има две широко признати положителни икономически въздействия: намаляване на разходите за енергия и облекчаване на енергийната бедност и увеличаване на стойността на сградите с по-добри енергийни характеристики като например по-добро качество на живот, подобряване на човешкото здраве и по-кратка средна продължителност на периодите, в които сградите остават незаети.

➤ **Резолюция по ЗИД на Закона за защита от домашното насилие** – приета на Пленарна сесия на 26.04.2022 г.

ИСС включи в Плана за дейността си за 2022 г. разработване на резолюция относно „Проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие (ЗЗДН), публикуван в Портала за обществени консултации на 13.01.2021 г.“. В този контекст бяха организирани няколко координационни срещи с представители на Министерство на правосъдието, които подготвиха проект на ЗИД на ЗЗДН. Бяха изпратени покани до съответните заинтересовани страни, които да се включат в заседанието на Комисията за социална политика, на която беше разпределено разработването на проекта на акт.

В резолюцията ИСС застъпва позицията, че всеки човек има право на живот без насилие и без заплаха от насилие. Проявите на домашно насилие накърняват двете основни ценности, залегнали в основата на идеята за правата на човека - човешкото достойнство и равенството. В акта се отбелязва, че домашното насилие е дълбок същностен, структурен и ценностен проблем на обществото, както и, че жертва на домашно насилие може да стане всеки, без значение от пол, възраст, икономически статус, образование и обществено положение. В тази връзка, в становището ИСС споделя позицията, че домашното насилие накърнява правата, свободите и достойния живот на пострадалите, разрушава здравето, личните отношения и семейния живот на въвлечените в него, но също така се отразява негативно върху цялостната социална тъкан на обществото, включително и върху сферата на труда.

Поради тази причина, в резолюцията си ИСС подкрепя предприетите стъпки на държавното управление в консултации със структурите на организираното гражданско общество да актуализира съществуващата нормативна база и да разработи Закон за изменение и допълнение на Закона за Защита от домашно насилие.

➤ **Становище „Трудовата миграция в България – тенденции и потребности“** – прието на 27.05.2022 г.

Становището изразява позицията на ИСС по проблемите на трудовата миграция и трудовата мобилност, тема с особена значимост за пазара на труда в България и влошаващата се демографска картина.

В акта се отбелязва, че през последните четири години са извършени поредица законодателни промени в областта на трудовата миграция и трудовата мобилност. В тази връзка ИСС препоръчва да се създаде междуведомствена работна група с участието на социалните партньори, която да оцени ефектите от нормативните изменения, а констатираните слабости да бъдат отстранени. В становището се коментира, че подготовката на квалифицирани специалисти е решаваща за държавата, поради което ИСС препоръчва да се предприемат конкретни стъпки относно преодоляването на неравенствата в заплащането в самите професионални общности и между тях. Темата е изключително актуална поради факта, че преодоляването на отрицателните последици от демографските тенденции налагат да се повиши наличния потенциал на работната ръка в България, а това от своя страна изисква да се предприемат значителни усилия при целевите групи в неравностойно социално положение, за да получат необходимата за пазара на труда квалификация. Според ИСС е необходима национална проактивна политика за привличане на работна сила без това да поставя българските специалисти в условия на дискриминация в собствената им държава. Същевременно ИСС подчертава, че условията на труд в държавите от Западна Европа са значително по-привлекателни. ИСС оценява провежданата политика спрямо потърсилите временна закрила към настоящия момент като правилна, но въпреки това счита, че са необходими политики за интеграцията на лицата на българския пазар на труда.

➤ **Становище по „Национален план за въвеждане на еврото“** – прието на Пленарна сесия на 27.05.2022 г.

Чрез този акт се изразява позицията на ИСС по проблемите на въвеждане на еврото в България. В акта се отбелязва, че дискусиата за въвеждане на еврото е еднозначно и формално завършена с присъединяването към ЕС на 1 януари 2007 г. В тази връзка ИСС подчертава, че ползите от присъединяването към еврото зависят в най-голяма степен от формулираните правителствени политики и прилагане на идентифицираните структурни реформи.

ИСС приветства установяването на механизъм на тясно сътрудничество в рамките на Европейския банков съюз и последвалото решение от 10 юли 2020 г. за включване на българския лев във Валутно-курсния механизъм II (ВМ II). Целта на становището е, да изрази пълна подкрепа за възможно най-гладък и с най-малко смущения процес по въвеждане на еврото в ежедневието на гражданите, бизнеса, общините, финансовите и държавни институции, и стриктно прилагане на принципите, регламентирани в проекта на Национален план за въвеждане на еврото в Република България (НПВЕРБ), вкл. ефективност, отговорност, прозрачност, ясни правила за превалутиране, сигурност и защита.

➤ **Становище „Социален фонд за климата – предизвикателства и перспективи“** – прието на пленарна сесия на 29.06.2022 г.

Целта на становището е да обясни какво представлява Социалния фонд за климата, както и да обърне внимание, че държавата следва да подпомогне най-вече енергийно бедните семейства, които се очаква да бъдат засегнати при новата схема за търговия с емисии при сградния фонд и транспорта. Поради очакваното социално-икономическо въздействие от увеличаването на цените на отоплението и горивата върху финансово по-слабите домакинства, средни, малки и микропредприятия и ползватели на транспорт, в становището ИСС препоръчва осигуряване на по-голям финансов ресурс, който да гарантира стабилно подпомагане на по-високите първоначални разходи за преминаване към чисти електрически решения за сградите и транспорта, както и осигуряване на допълнително подпомагане за по-уязвимите групи лица.

Темата е изключително актуална на фона на разгръщането на европейско и национално ниво на зелените политики, отраженията, които причиняват върху икономическия и социалния живот и предизвикателствата, пред които се изправя стопанството на страната.

Държавите членки следва да предложат всеобхватни пакети от мерки и инвестиции, които да бъдат финансирани от фонда и да го представят като свой социален план в областта на климата заедно с актуализираната версия на своите национални планове в областта на енергетиката и климата.

➤ **Становище относно ратификацията на Конвенция № 190/2019 на МОТ за премахване насилието и тормоза в областта на труда** – прието на пленарна сесия на 29.06.2022 г.

В становището ИСС изразява позиция за необходимостта от предприемане на действия от Министерския съвет и Народното събрание за ратифициране на Конвенция № 190/2019 г. на Международната организация на труда (МОТ) и Препоръка № 206 на МОТ към нея за премахване на насилието и тормоза в областта на труда.

ИСС подчертава, че Конвенцията е първият международен правен инструмент, в който се определят конкретни, приложими в целия свят стандарти за борба с тормоза и насилието, свързани с труда, кръга на защитените лица, както и мерките, които да се прилагат от ратифициралите я държави. ИСС се присъединява към усилията, положени в световен мащаб, за въвеждане чрез Конвенцията на приложимо за всички сфери на заетост ново право по повод полагането на труд, гарантиращо на всяко работещо лице да бъде защитено срещу действия на насилие и тормоз.

➤ **Анализ на участието на младите хора в процесите на взимане на решения в България и в ЕС, в т.ч. с акцент върху „зелените“ решения и дигитализацията** – приет на пленарна сесия на 22.07.2022 г.

Анализът изразява позицията на ИСС относно участието на младите хора в процесите на взимане на решения в България и в ЕС, в т.ч. с акцент върху „зелените“ решения и дигитализацията. Темата е изключително актуална поради факта, участието на младите хора все още не е гарантирано от нормативната рамка на местно и национално ниво, особено в областта на „зелените“ политики и дигитализацията.

ИСС отчита, че е необходим активен ангажимент на централните, регионалните и местните власти за създаването на младежки организации, младежки съвети и младежки парламенти и насърчаването им за участие в обсъждания и дейности на местно, регионално и национално ниво. Обръща се внимание, че от ключово значение е създаването на механизми и инструменти за популяризирането на добри практики, свързани с младежкото участие и разпространението им.

ИСС с тревога отбелязва, че продължава да липсва така необходимото степенуване на приоритетите и целите за развитие на младежкото участие – стартирайки от националните приоритети за развитие, обсъждане и решаване на местните и регионални политики.

➤ **Становище по актуализиран вариант на Споразумението за партньорство**
– прието на пленарна сесия на 22.07.2022 г.

Становището изразява позицията на ИСС относно процеса на подготовка и на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ), и на Споразумението за партньорство (СП) за програмен период 2021 – 2027 г., както и на програмите към него.

Темата е особено важна предвид значителния финансов ресурс, който България получава по тях, ИСС настоява разходването на тези средства да стане по обективен и справедлив начин, при пълна публичност и прозрачност на всички процедури, решения и действия на държавните институции и заявява своята готовност да участва активно в този процес. В същото време е и изключително актуална поради факта, че адекватното инвестиране – в сътрудничество със социалните партньори и заинтересованите страни, на този ресурс следва да бъде изпълнено в спешен порядък поради незабавната нужда от подкрепа на българската икономика и на предприятията и домакинствата, така че те да могат да отговорят успешно на новите предизвикателства, свързани със стремителното и трудно за прогнозиране повишаване на цените на електрическата енергия, енергоносителите и горивата и с нарушените вериги на доставки поради продължаващата пандемия от Ковид-19, военния конфликт между Русия и Украйна и наложените санкции, натиска върху въглищните централи и по-високите цени на квотите за емисии на парникови газове с цел ускоряване постигането

на целите за климатична неутралност, увеличаващата се инфлация, както и от други конюнктурни фактори.

➤ **Становище „Подобряване превенцията на трудовите злополуки и професионалните заболявания“** – прието на пленарна сесия на 20.09.2022 г.

Темата е изключително актуална поради факта, че подобряването на превенцията на трудовите злополуки (ТЗ) и професионалните заболявания (ПЗ) в съответствие с подхода „Нулева смъртност“, свързана с труда. Смъртните случаи, свързани с труда, продължават да се увеличават и се оценяват на 2,78 милиона случаи през 2017 г. в света, от които 203 946 случая в Европейския съюз (ЕС), в сравнение 2,3 милиона през 2014 г. в света и 192 200 в ЕС. Трудовите злополуки пораждаат и загуба на работоспособност, необходимост от лечение и рехабилитация и страдание на пострадалите и близките им. Инвалидизацията поради ТЗ или ПЗ може да засегне лица в началото на трудовата им дейност и предполага много по-дълги периоди на неработоспособност и компенсации в сравнение с тези от общо заболяване.

ИСС настоява здравето на работното място да бъде прието като висок приоритет от отговорните институции, като се осигури прилагането на комплекса от правни норми, регулиращи здравословни и безопасни условия на труд (ЗБУТ), както и съизмерими човешки и финансови ресурси за извършване на необходимите действия в контекста на резолюцията за включването на изискване за осигуряване на здравословна и безопасна работна среда сред основните принципи и права в областта на труда, приета на 10 юни 2022 г. от 110-ата сесия на Международната конференция на труда.

➤ **Становище „Политики и мерки за повишаване на информираността и на готовността на българските предприятия да осъществяват успешно климатично неутрална трансформация“** – прието на пленарна сесия на 24.10.2022 г.

Становището изразява позицията на ИСС по една особено важна за социалното и икономическото развитие на страната ни тема. Актът е в синхрон с приоритетите за мандата на ИСС: „Европейският зелен пакт и устойчивото развитие на България“ и „Технологичната трансформация и дигитализацията на икономиката и обществото“.

Малките и средни предприятия са най-големият работодател в България, като на него се падат над три четвърти от работните места и над две трети от брутната добавена стойност. Въпреки това, те се нуждаят от гъвкавост за постигане на целите на зеления преход.

Целта на становището е да подчертае необходимостта от всеобхватна програма за прехода към въглеродно неутрална икономика, облекчаване на регулаторната среда, достъпа до финансиране и иновациите. Подпомагането на микро, малките и средни предприятия следва да обхваща въпросите, пред които тези стопански единици са изправени в своите икономически операции и дейности за екологизиране и спазване на законодателството за успешно осъществяване на прехода към въглеродно неутрална икономика.

Това е една изключително актуална тема поради факта, че малките и средните предприятия не са напълно наясно с последиците от конкретните политики и изисквания в областта на климата и околната среда, нито с това как да се приспособят към тях, тъй като не разполагат с необходимия административен капацитет. В становището се отбелязва, че проблемът става все по-тежък, заради бързата промяна на законодателството, административните актове, финансовите изисквания, високите разходи, а като цяло и на икономическата и геополитическата среда. За да се запази като основен гръбнак на икономиката, на малкия бизнес са необходими широкообхватни и целенасочени мерки за целите на зеления преход; бизнесът следва да интегрира моделите на кръгова икономика, да бъде по-ресурсно ефективен и в по-висока степен да подпомага опазването на околната среда.

Тъй като има значителни различия между микро-, малки и средните предприятия и са необходими силно индивидуализирани решения и добре насочени политики и мерки, в становището си ИСС настоява да бъде изготвена и изпълнена всеобхватна програма, насочена към подпомагане на ММСП по всички въпроси, пред които са изправени в своите стопански операции и дейности за екологизиране и спазване на законодателството за успешно осъществяване на прехода към въглеродно неутрална икономика.

В становището се изтъква необходимостта от засилване сътрудничеството между дружествата в различните сектори и улесняването разработването на нови практики и процеси, включително демонстрирането на нови технологии. Това може да се постигне чрез

подобряване ресурсната ефективност на ММСП като се създадат „центрове за насърчване на кръговата икономика“ в регионите за планиране в сътрудничество с техните представители, регионалните власти и други заинтересовани страни.

➤ **Резолюция по Национален план за възстановяване и устойчивост** - приета на пленарна сесия на 09.12.2022 г.

Резолюцията изразява категоричната позиция на ИСС по отношение на финалната версия на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Според Съвета, политическата неопределеност на национално ниво, липсата на индикации за сформирание на редовно действащо правителство и евентуални нови предсрочни парламентарни избори, създават риск от невъзможност за приемане на част от реформите, предвидени в НПВУ, за които се изискват законодателни промени.

ИСС прие Резолюцията с пълен консенсус и това е силна заявка на „гражданския парламент“, че се явява единственият национален законоустановен орган на организираното гражданско общество, който изразява мнение по обществено значим проблем за страната. В този смисъл, ИСС подчертава важноста от ускоряване на ключови реформи в НПВУ в областта на по-висока ефективност на съдебната система, намаляване на административната тежест върху бизнеса, повишаването на качеството и достъпа до образование, преход към нисковъглеродна и кръгова икономика и др.

ИСС настоява Народното събрание на основание свое Решение, обн. ДВ бр. 11 от 07.02.2020 г. да задължи правителството да започне преговори с ЕК за отпадане на изискването за намаляване с 40% на емисиите в енергетиката през 2025 г. в сравнение 2019 г.

ИСС обсъди възможността в началото на 2023 г. да изведе отделен документ, който да обхваща всички актове на Съвета по НПВУ, както и изпълнението му, реформите и мерките и мерките, които се следват по линия на Европейския семестър и т.н.

ИСС призовава за спешно инициране на дебат дали и как България ще допълни Националния си план за възстановяване и устойчивост с нова глава RePowerEU, доколкото това е възможност за ревизия и на други части от плана.

➤ **Становище „Национални цели и приоритети за справедлив енергиен преход в Енергийната стратегия на България до 2030 г. с хоризонт до 2050“** - – прието на пленарна сесия на 09.12.2022 г.

Становището, прието при пълен консенсус на пленарната сесия, изразява ясно позицията на ОГО по отношение на Енергийната стратегия на България до 2030 г. с хоризонт до 2050.

ИСС отбелязва, че стратегическата визия за дългосрочно развитие следва да дава отговор на текущите въпроси за използване на националните енергийни ресурси, както и на ефективното използване на мрежовата инфраструктура.

Именно на дебатите на заседанието на пленарната сесия ИСС подкрепи целите за постигане на устойчивост и климатична неутралност до 2050 година, като посочва, че е необходимо да се създават условия за устойчив икономически ръст и приобщаващо социално развитие, така че тежестта от постигането на дългосрочните цели да се разпредели балансирано между поколенията.

ИСС отчита, че в условията на непрекъснато променящите се законодателни изисквания, насочващи към постигане на неутралност по отношение на климата, е изключително важно да се изгражда националната рамка в динамична среда с подходящите приложими планове и мерки, които увличат обществото за реализация на общите цели. В това отношение социалните партньори и организациите на гражданското общество имат изградени структури и капацитет, за да допринесат за структуриране, обсъждане и приложение на националните стратегически планове и програми.

➤ **Декларация на ИСС относно присъединяването на Република България към Шенгенското пространство**

Освен приетите становища, анализи и резолюции, залегнали в Плана за дейността за 2022 г. или предложени за разработване от посочените в Закона за ИСС институции, ИСС разпространи през м. декември и Декларация относно присъединяването на Република България към Шенгенското пространство. В нея ИСС се обръща към Европейския

икономически и социален комитет и всички икономически и социални съвети на държавите-членки на ЕС и сродни институции с призив да подкрепят присъединяването на България към Шенгенското пространство, с което ще утвърдят принципите на равноправие в Европейския съюз.

3. Заседания на Пленарната сесия

През периода 01.01.2022 – 31.12.2022 г. се отчитат 12 пленарни сесии на ИСС:

➤ **Първа пленарна сесия, 01.02.2022 г.**

Първата пленарна сесия беше открита от Н.Пр. г-жа Флоранс Робин, посланик на Франция в България, която представи приоритетите на Френското председателство на Съвета на ЕС. На пленарната сесия бяха представени: Отчет за дейността на ИСС за 2021 г. и годишен отчет за изпълнение на бюджета на ИСС за 2021 г.; Проект на бюджет за 2022 г.; Целеви показатели за изпълнение за периода 2022-2024 г.; Актуализирани таблици с Проектобюджет за 2023 г., Бюджетна прогноза за 2024 – 2025 г. и Целеви стойности 2023-2025 г.; Обсъждане на индикативен график за заседанията на Пленарните сесии на съвета през 2022 г.

➤ **Второ заседание на Пленарна сесия, 28.02.2022 г.**

Заседанието беше открито от г-н Искрен Арабаджиев, председател на Комисията по труда, социалната и демографската политика на Народното събрание, който отправи приветствие към членовете на съвета. Г-н Искрен Арабаджиев подчерта, че ще даде възможност да се чува повече думата на гражданското общество, като открои важноста институциите да се вслушват в гражданските организации и активната комуникация за постигане на устойчиви и добри решения.

Пленарната сесия утвърди протокола от пленарната сесия, проведена на 01.02.2022 г., обсъди и прие проект на Отчет за дейността на ИСС за 2021 г., одобри проект на годишен Отчет за изпълнение на бюджета за 2021 г., обсъди и одобри проект на бюджет на ИСС за 2022 г. и актуализирана тригодишна бюджетна прогноза периода 2022-2024 г., както и предложи за одобряване на проект на бюджетна прогноза за периода 2023-2025 г., проект на бюджет на

ИСС за 2023 г. Обсъдено и прието бе становище на тема „Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027 г.“.

➤ **Трето заседание на Пленарна сесия, 11.03.2022 г.**

На пленарната сесия се обсъди проектно предложение „Партньори в управлението“ по процедура BG05SFOP001-2.026 „Организационно развитие на ИСС и засилване ролята на организираното гражданско общество” на Оперативна програма „Добро управление“.

➤ **Четвърто заседание на Пленарна сесия, 28.03.2022 г.**

На четвъртото заседание на пленарната сесия бяха утвърдени протоколите от пленарните сесии проведени на 28.02.2022 г. и на 11.03.2022 г., беше обсъден и приет проекта за Отчет за дейността на ИСС за 2021 г., беше одобрен бюджета на ИСС за 2022 г., както и актуализиран Плана за дейността на ИСС за 2022 г. На пленарната сесия се обсъди и прие становище на тема „Териториални планове за справедлив преход - цели, предизвикателства и очакван ефект.“.

Пленарната сесия завърши с изказване на г-н Ивайло Калфин, изпълнителен директор на Европейската фондация за подобряване на условията на живот и труд, който представи актуални изследвания относно дистанционната работа, формите на заетост и работното време.

➤ **Пето заседание на Пленарна сесия, 26.04.2022 г.**

Заседанието започна с обръщение на г-жа Надежда Тодоровска, заместник-генерален директор на Български червен кръст (БЧК), която благодари на Икономическия и социален съвет за съпричастността към дарителската кампания на БЧК, което направиха членове на съвета в подкрепа на бежанците от Украйна. На пленарната сесия се обсъди актуализираната бюджетна прогноза за 2023 г. Бяха обсъдени и приети два акта: становище на тема „Законодателната инициатива на ЕК „Подготвени за цел 55“ в българския контекст“ и резолюция по ЗИД на Закона за защита от домашното насилие.

➤ **Шесто заседание на Пленарна сесия, 27.05.2022 г.**

Обсъди се полученото писмо за възлагане от Президента на Република България на разработване на анализ по проблеми, свързани с икономическата и социалната политика на държавата, а именно: Демографското и социално-икономическото състояние на районите за планиране – актуално положение и перспективи за развитие, но това ще е допълнителна тема за обсъждане в днешното заседание.

Пленарната сесия разгледа и прие два акта: становище на тема „Национален план за въвеждане на еврото“, както и становище на тема „Трудовата миграция в България – тенденции и потребности“.

➤ **Седмо заседание на Пленарна сесия, 29.06.2022 г.**

Пленарната сесия обсъди и прие един анализ и две становища. Анализът е предложен от председателя на 47-мото НС с писмо № АД-47-250-06-247 от 08.04.2022 г. на тема: „Въздействие на присъединяването на България към еврозоната върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната“. Двете становища са разработени по собствена инициатива на тема: „Становище относно ратификацията на Конвенция № 190/2019 год. на МОТ за премахване насилието и тормоза в областта на труда“ и на тема: „Социален фонд за климата – предизвикателства и перспективи“.

➤ **Осмо заседание на Пленарна сесия, 22.07.2022 г.**

На осмото заседание на пленарната сесия беше утвърден протокола от заседанието на пленарната сесия, проведена на 29 юни 2022 г. На пленарната сесия се обсъди и прие становище на тема „Изработване на становище по обхвата и адекватността на Кодекса за социална подкрепа. Рискове и предизвикателства пред въвеждането на интегриран подход за подкрепа“, възложено на ИСС с Решение № 232 на Министерски съвет от 15.04.2022 г.

На пленарната сесия беше прието и разработеното по собствена инициатива становище на тема „Актуализиран вариант на Споразумението за партньорство. Програми за програмен период 2021 – 2027 г.“, както и анализ на участието на младите хора в процесите на взимане

на решения в България и в ЕС, в т.ч. с акцент върху „зелените“ решения и дигитализацията. Разработването на двата акта бе разпределено на постоянната Комисия по европейски политики и европейски процес към ИСС.

➤ **Девето заседание на Пленарна сесия, 20.09.2022 г.**

На деветото заседание на пленарната сесия беше утвърден протокола от заседанието на пленарната сесия, проведена на 22 юли 2022 г. На пленарната сесия се обсъди и прие анализ на тема: „Демографското и социално-икономическото състояние на районите за планиране – актуално положение и перспективи за развитие“. Анализът беше възложен на ИСС от Президентът на Република България с писмо № 02-03-208 от 18.05.2022 г.

Пленарната сесия прие и разработеното по собствена инициатива становище на тема: „Подобряване превенцията на трудовите злополуки и професионалните заболявания”.

➤ **Десето заседание на Пленарна сесия, 24.10.2022 г.**

На своето десето заседание на пленарната сесия беше утвърден протокола от заседанието на пленарната сесия, проведена на 20 септември 2022 г. Пленарната сесия обсъди и прие възложеният на ИСС с Решение № 232 на Министерския съвет от 15.04.2022 г. анализ на тема: „Анализ на актуалното състояние на работните заплати в България – изводи и препоръки“. За разработването на анализа бе създадена временно действаща комисия със съпредседатели заместник-председателите на ИСС от всяка група – Мария Минчева, Пламен Димитров и Богомил Николов. На същото десето заседание на пленарната сесия беше прието разработеното по собствена инициатива становище на тема „Политики и мерки за повишаване на информираността и на готовността на българските предприятия да осъществяват успешно климатично неутрална трансформация“.

➤ **Единадесето заседание на Пленарна сесия, 09.12.2022 г.**

На своето единадесето заседание на пленарната сесия беше утвърден протокола от заседанието на пленарната сесия, проведена на 24 октомври 2022 г. Пленарната сесия обсъди и прие становище на тема „Национални цели и приоритети за справедлив енергиен преход в

Енергийната стратегия на България до 2030 год. с хоризонт до 2050“ и Резолюция по Национален план за възстановяване и устойчивост.

➤ **Дванадесето заседание на Пленарна сесия, 21.12.2022 г.**

На своето дванадесето заседание на пленарната сесия беше включено утвърждаване на протокола от заседанието на пленарната сесия на 9 декември 2022 г, както и отчета за дейността на ИСС за 2022 г. и плана за дейността на ИСС за 2023 г.

През периода бяха заложили 14 заседания на председателски съвет. Постоянните и временните комисии на ИСС заседаваха 37 пъти. За оказване на консултативна помощ при разработване на проектите на актове и изпълнение на основните функции на ИСС бяха привлечени 48 външни експерти.

През годината ИСС даде възможност на млади хора да започнат работа и да добият практически опит, ценен за специалностите, които следват, и за бъдещата им реализация. По програма „Старт на кариерата“ бе привлечен един младеж, а по проекта на МОН „Студентски практики – Фаза 2”, финансиран от ОП НОИР, четирима млади българи, изучаващи „Публична администрация“ и „Европеистика“, получиха шанс за допълнително практическо обучение в реална работна среда в рамките на Съвета.

III. КОНСУЛТАЦИИ, ДИСКУСИИ И СРЕЩИ С ПРЕДСТАВИТЕЛИ НА ЗАКОНОДАТЕЛНАТА И ИЗПЪЛНИТЕЛНАТА ВЛАСТ И ГРАЖДАНСКОТО ОБЩЕСТВО ПО ОБЩЕСТВЕНО ЗНАЧИМИ ВЪПРОСИ НА ИКОНОМИЧЕСКОТО И СОЦИАЛНО РАЗВИТИЕ

През 2022 г. ИСС организира и взе участие в следните събития:

➤ **Представяне на приети актове на ИСС по важни социално икономически теми за страната пред представители на законодателната и изпълнителната власт**

- Участие в заседание на Комисията по земеделието, храните и горите на 06.04.2022 г. и представяне на становището на тема „Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г.“
- Участие в заседание на Комисия по труда, социалната и демографската политика на 20.04.2022 г. и представяне на Отчет за дейността на Икономическия и социален съвет за 2021 г., Плана за дейността на Икономическия и социален съвет за 2022 г. , становище „Доходни неравенства в България: Икономически политики и превенция“ и становище на тема: „Териториални планове за справедлив преход – цели, предизвикателства и очакван ефект“.
- Участие в заседание на Комисията по въпросите на европейския съюз за представяне на становище на тема „Законодателната инициатива на ЕК „Подготвени за цел 55“ в българския контекст“ беше представено и обсъдено с народните представители на заседание на Комисията по въпроси на Европейския съюз на 19 май 2022г.
- Участие в заседание на Комисията по въпросите на европейския съюз за представяне на становище на тема становище „Национален план за въвеждане на еврото“.
- Работна среща със заместник министър-председател и министър на околната среда и водите и експерти от министерството за представяне на становище на тема „Териториални планове за справедлив преход – цели, предизвикателства и очакван ефект“.

➤ **Участие в Кръгла маса на тема „Инфлация и икономически растеж. Въвеждане на единната европейска валута в Република България – ползи, предизвикателства и рискове“**

ИСС бе сред участниците на кръглата маса, организирана от Председателя на Комисията по бюджет и финанси на НС, г-н Каримански. Депутати, финансисти и икономисти

обсъждаха предизвикателствата пред българската икономика, икономическото състояние на страната, инфлацията преди войната в Украйна и сега. Предмет на дискусиата бяха и мерките на правителството за постигане на икономически растеж и намаляване на инфлационния натиск.

На кръглата маса ИСС представи пред депутати и представители на министерства и институции изготвеното становище „Национален план за въвеждане на еврото“. В нея участваше един от докладчиците по темата, Станислав Попдончев, член на ИСС и заместник-председател на БСК. Той подчерта, че Съветът настоява определената дата за присъединяване към еврозоната – 1 януари 2024 г. да бъде поставена като императивна цел на краткосрочната макроикономическа и бюджетна политика. В този смисъл, Съветът изразява пълна подкрепа за възможно най-гладък и с най-малко смущения процес по въвеждане на еврото в ежедневието на гражданите, бизнеса, общините, финансовите и държавни институции, като стриктно се прилагат принципите, регламентирани в проекта на Националния план. Като специален акцент в становището на Съвета, г-н Попдончев очерта и очакването новият Закон за БНБ да бъде приет своевременно.

➤ ИСС като съорганизатор на конференцията „Зелената сделка – иновации, инвестиции и справедлив преход“

Икономическият и социален съвет бе сред съорганизаторите на конференцията „Зелената сделка – иновации, инвестиции и справедлив преход“, която се проведе при голям интерес на 10 юни в София.

Целта на конференцията бе да събере на едно място европейски и български лидери, водещи експерти, представители на бизнеса, неправителствения сектор и медиите. В откриващия панел участваха европейският комисар по сближаване и реформи Елиза Ферейра, комисарят по икономика Паоло Джентилони, комисарят по иновации, научни изследвания, култура, образование и младеж Мария Габриел, както и президентът на Европейската инвестиционна банка Вернер Хойер. За да представят българската визия в различните панели бяха поканени президента на страната, вицепремиери и министри, представители на законодателната и на местната власт.

В рамките на форума Председателят на Съвета представи основни изводи и препоръки от актовете на ИСС по темата, както и застъпи тезата, че Зеленият преход в България има шанс, ако всички изпълнителна, законодателна власт, ОГО и научни среди обединят усилия.

➤ **Участие в дискусия на тема „Предизвикателствата пред социалната защита: възможните решения и мерки в условията на висока инфлация и икономическа несигурност“**, организирана от Институт за пазарна икономика

➤ **Проведена Младежка дискусия върху проекта на „Анализ на участието на младите хора в процесите на взимане на решения в България и в ЕС, в т.ч. с акцент върху „зелените“ решения и дигитализацията“ и темата за активното включване на младите хора**

В работата си по анализа ИСС включи самите младежки организации, които не са част от съвета посредством организира младежка дискусия на 14 юни 2022 г. във връзка с подготовката на анализ. Дискусията бе открита от председателя на ИСС г-жа Зорница Русинова, която обърна внимание, че „Европейската година на младежта, обявена от ЕС, бе добър повод да включим в Плана за дейността си за 2022 г. точно тази тема. Това обаче не е еднократен ангажимент, а един от фокусите в дейността на ИСС – младите хора, вслушването в техния глас и идеи, осигуряването на граждански дебат на високо ниво и управленски политики за повече възможности за тяхна успешна реализация тук, в България.“

Проектът на анализа бе представен от г-жа Офелия Кънева като докладчик и проф. Галин Цоков като външен експерт по анализа. Те обърнаха внимание на участниците, че настоящият текст на анализа е все още проект и биха искали след днешната дискусия да получат бележки и коментари от представителите на младежките организации, които да включат в него.

В дискусията се включиха с изказване Мирослав Цеков, председател на Национален младежки форум; Виолета Еленска, председател на асоциация „Български детски и младежки парламент“; Мадлен Весева от Сдружение „Ерасмус Стюдънт Нетурък – България“, Калина Диканска, председател на младежката секция на „Дружество на Обединените нации в

България“, заедно с представители на академичната общност като доц. Костадин Коларов и д-р Лилия Еленкова.

Докладчикът на анализа Офелия Кънева закри срещата като обобщи колко е важен този анализ за ИСС, чиято основна мисия е да гарантира връзката и диалога между обществото и държавното управление. ИСС постоянно търси най-подходящия национален модел за практическото развитие на гражданския диалог като форма на демокрацията с пряко участие и се обръща към младежките организации.

➤ **Участие в събитие на тема „Териториална декарбонизация и развитие в България“, организирано от Световната банка в България**

➤ **Подкрепа на ИСС за изложбата „Пробуждане между редовете“**

ИСС като институция, която представлява обществените усилия на гражданското общество срещу домашното насилие подкрепя належащата нужда от промени в националното законодателство за предприемане на мерки за защита и превенция от домашното насилие.

Представители на ИСС бяха част от публиката на откриването на изложбата „Пробуждане между редовете“ в Национална галерия Квадрат 500, организирано от Фондация Емпрове. Експозицията събира в една кауза 23-ма български артисти, обединени в творческата мисия да разгърнат своя визуален прочит на истории, написани от #ЖенитеSurvivors. По време на събитието беше изтъкнато, че насилието има много проявления - физическо, психическо, сексуално, икономическо, с които трябва да се пребори обществото на различни нива.

На изложбата присъстваха представители на неправителствени организации и институции, които заявиха подкрепата си за каузата. По време на изложбата, в неформална среда, представителите на ИСС успяха да представят резолюцията и да обменят опит за добри практики в подкрепа на общата кауза. Проведен бе и разговор за ролята на резолюцията приета от ИСС с началника на политическия кабинет на министър-председателя, която пое ангажимент мнението на организираното гражданско общество да бъде взето предвид при изработването на проект на ЗИД на ЗЗДН.

➤ **Десето издание на Европейския форум на субектите на социалната и солидарната икономика, под наслов „Справедлива, адекватна и трансформираща икономика“.**

В периода 20-23.06.2022 г., в Международния панаир в гр. Пловдив се откри десетото издание на Европейския форум на субектите на социалната и солидарната икономика, под наслов „Справедлива, адекватна и трансформираща икономика“.

Председателят на ИСС, г-жа Зорница Русинова, бе гост на събитието и с връчването на наградата „Стилян Баласопулов“ получи признание за дългогодишните и последователни заслуги за развитието на европейското социално предприемачество.

Председателят на ИСС бе модератор на големия експертен дискуссионен форум „Дигитална трансформация и социални иновации. Национални и европейски измерения и перспективи в социалната и солидарна икономика и приноса на гражданското общество“. Той събра на едно място омбудсмана г-жа Диана Ковачева, представители на Оперативната програма за развитие на човешките ресурси, на Европейската комисия, международни експерти, бизнес, неправителствени организации, местни власти.

По време на форума председателят на ИСС проведе двустранна среща с еврокомисаря по работни места и социална права г-н Никола Шмит, като бяха обсъдени стратегическите приоритети на ИСС за периода 2021 – 2025 г. и дейността на съвета, както и актуалните актове приети от него през годината.

➤ **Участие в Национална Конференция на тема „Здравословни работни места – облекчете товара“, организирана от МТСП**

Икономическият и социален съвет представи приетото на Пленарна сесия на съвета на 20 септември 2022 г. становище на тема „Подобряване превенцията на трудовите злополуки и професионалните заболявания“. Д-р Иван Кокалов, член на ИСС и докладчик по становището представи в детайли изводите и препоръките, изведени в акта на ИСС и подчерта, че именно партньорството между всички страни е в основата на разбирателство и на постигане на целите, свързани с превенция на трудовите злополуки и професионалните заболявания. Участници в

събитието бяха заместник-министър председателят и министър на труда и социалната политика г-н Лазар Лазаров, министърът на здравеопазването д-р Асен Меджидиев, заместник-министъра на труда и социалната политика проф. Емил Мингов, представители на министерства, агенции, университети, синдикати, работодателски организации и др. От страна на ИСС в дискусиата участваха съвет г-жа Зорница Русинова, председател на Икономическия и социален; г-жа Мария Минчева, заместник-председател на ИСС; г-н Огнян Атанасов, член на ИСС.

➤ **Форум „Новият енергиен микс: обществен диалог за политики в прехода към въглеродна неутралност“, организиран от АРИР– Стара Загора**

Във форума за обществен диалог за политики в прехода към въглеродна неутралност бе представен и дискутиран Анализ на ИСС за участието на младите хора в процесите на взимане на решения в България и в ЕС, в т.ч. с акцент върху „зелените“ решения и дигитализацията, който бе представено от г-жа Офелия Кънева, член на ИСС и докладчик по анализа. По време на форума бяха обсъдени и изводите и препоръките от становището, прието от Съвета на тема „Териториални планове за справедлив преход – цели, предизвикателства и очакван ефект“.

Г-жа Офелия Кънева, член на ИСС и докладчик по анализа представи в детайли изводите и препоръките, изведени в акта на ИСС и подчерта, че младите хора и тяхното участие разполага с голям потенциал за предоставяне на възможности за учене от опит в неформална среда и за ангажиране в дейности за укрепване на техните цифрови компетентности и медийна грамотност. Г-жа Кънева допълни, че именно цифровата грамотност и специфичните дигитални умения играят решаваща роля за независимостта, социалното приобщаване, гражданската ангажираност и включването на младите хора. Накрая тя сподели, че ИСС като консултативен орган, изразяващ волята на организираното гражданско общество работи активно по темата за ролята на младите хора в тяхната реализация и осъзнато участие при вземането на важни решения, свързани с тяхното бъдеще и развитие.

➤ **Участие в дискусия на тема „Социалният фонд за климата за по-справедлив енергиен преход“, организирана от Бюрото на Европейския парламент в България.**

Целта на събитието бе да се разяснят целите и начинът на действие на предложения Социален фонд за климата и да се обсъди с представители на Европейския парламент, националните власти и нестопанския сектор какво е необходимо за успешното му прилагане в страната и какви ще са последиците от въвеждането му за българските граждани и фирми.

Председателят на ИСС г-жа Зорница Русинова, докладчиците по акта г-н Александър Загоров, КТ „Подкрепа“ от група 2 и г-жа Ина Агафонова, Фондация „Виа Понтика“ от група 3 на съвета представиха основните изводи и препоръки от становището „Социален фонд за климата – предизвикателства и перспективи“, прието на пленарна сесия на 29 юни 2022 г.

В дискусията участваха и Теодор Стойчев, ръководител на Бюрото на ЕП в България; Петър Витанов, член на Европейския парламент (БСП), докладчик в сянка по становището на ЕП по Социалния фонд за климата; Георги Стефанов, началник на кабинета на заместник министър-председателя по климатични политики в оставка; Венета Цветкова–Димитрова, директор, Дирекция „Енергийни проекти и международно сътрудничество“, Министерство на енергетиката и Минчо Бенов, национален директор, Хабитат България и др.

➤ **Представяне на становище на тема „Политики и мерки за повишаване на информираността и на готовността на българските предприятия да осъществяват климатично неутрална трансформация“ в Министерски съвет.**

Икономическият и социален съвет на Република България представи становището си на тема „Политики и мерки за повишаване на информираността и на готовността на българските предприятия да осъществяват климатично неутрална трансформация“ на работна среща, проведена на 2.11.2022г. в сградата на Министерски съвет. На дискусията присъстваха г-н Атанас Пеканов, заместник министър-председател по управление на европейските средства; г-жа Ирина Щонова, заместник-министър на икономиката и индустрията, г-жа Деница Симеонова, председател на комисията по въпросите на ЕС, членове на ИСС и

представители на министерство на иновациите и растежа, на министерство на финансите, на представителството на ЕК в България и други.

➤ **Участие във форум на високо равнище, организиран от ЕИСК и АИКБ, на тема „МСП, предприятия на социалната икономика, занаяти, свободни професии: възможности и предизвикателства“.**

➤ **Участие във втория „КООП Фест Банкя“, организиран от Националния съюз на ТПК с подкрепата на район „Банкя“ на Столична община и с финансовата помощ на Агенцията за хората с увреждания. Основната цел е създаване на благоприятна среда за изява на хората с увреждания и активното им включване в обществени прояви.**

➤ **Участие във форум на тема „Качеството на социалните услуги в България и Трета международна конференция за аутизма“**

Целта на събитието, проведено в гр. Плевен от сдружение „Аутизъм днес“ с подкрепата на Фонд „Социална закрила, е да се идентифицират трудности и да се набележат мерки, свързани със социалните услуги в България, да се разгледат и въведат нови практики и подходи за висококачествена терапия на децата с аутизъм. Конференцията е под патронажа на вицепрезидента Илияна Йотова и в нея участват водещи специалисти от България, Европа и Америка. Председателят на ИСС представи скорошни актове на Съвета, свързани с темите за социалните услуги и здравеопазването.

➤ **Участие в работен обяд-дискусия с представители на Европейската комисия относно Плана за възстановяване и устойчивост на България и Годишното събитие по Плана за възстановяване и устойчивост**

Организираният мащабен форум от ЕК има за цел да се обсъдят напредъкът и предизвикателствата, свързани с изпълнението на НПВУ в България – актуалната фаза и бъдещите стъпки, Зеления преход, възможностите за гражданите и бизнеса. Той събра на едно място ръководителите на работната група за възстановяване и устойчивост на ЕК и на генерална дирекция „Икономически и финансови въпроси“ там, представители на изпълнителната власт и социални партньори.

Председателят и членове на ИСС взеха участие в събитието. Конкретно с темата за НПВУ Съветът се занимава от 2020 г.: становище с предложения във връзка с подготовката на Плана, което продължава с резолюция по проекта на НПВУ през 2021 г., за да се стигне до приетата през м. декември нова резолюция по него.

➤ **ИСС част от международната конференция „Дигитализация и социални неравенства“**

Председателят на ИСС бе част от откриването на конференция, посветена на все по-актуалната тема за „Дигитализация и социални неравенства“. Тя се провежда в София и е организирана от Института по философия и социология при БАН и фондация „Конрад Аденауер“. Пред аудиторията г-жа Русинова сподели, че точно темата за дигитализацията е един от трите приоритета на новия мандат на Съвета и обобщи някои от последните актове, разработени в тази насока. Гости и лектори на конференцията бяха представители на научните среди от България и Германия, БАН, представители на бизнеса.

➤ **Подписване на Меморандум за сътрудничество с Икономическия университет – Варна**

Двустранният документ беше подписан официално от проф. д-р Евгени Станимиров, ректор на ИУ – Варна, и председателят на Икономическия и Социален Съвет, Зорница Русинова. На събитието присъстваха представители на академичната общност, зам.-председатели и членове на Съвета, студенти и журналисти. Председателят на ИСС разясни пред аудиторията ролята на ИСС в социалния и икономически живот на страната и неговата значимост като експертиза и „глас на гражданското общество“. Пред гостите бяха представени и дискутирани някои от актуалните актове, изготвени от Икономическия и социален съвет.

➤ **Подписване на Меморандум за сътрудничество с Бургаския свободен университет**

По инициатива на ректора на университета проф. д-р Милен Балтов, председателят на Съвета г-жа Зорница Русинова представи пред студентите от новите магистърски програми

част от становищата и анализите на ИСС свързани с Европейския зелен пакт и устойчивото развитие на България и технологичната трансформация и дигитализация на икономиката. По време на дискусиата специално внимание беше обърнато на Анализа на участието на младите хора в процесите на вземане на решения в България и в ЕС, както и на ролята на ИСС, като представител на организираното гражданско общество, в тези процеси. Сътрудничеството с Бургаския свободен университет ще се развива в областта на съвместни проучвания и анализи, общи инициативи и подпомагане качеството на образование.

➤ **Участие в 22-ри Летен семинар „Бъдещи сценарии за Централна и Източна Европа във времена на несигурност“**, дългогодишната регионална инициатива на Института за икономическа политика за млади експерти в областта на публичната администрация, 5-10 септември 2022 г.

➤ **Участие в Годишно събитие по Плана за възстановяване и устойчивост на България, организирано от ЕК – 15.11.2022 г.**

➤ **Проведени срещи-дискусии на членовете на група II и III с представители на организациите, които представляват за обсъждане на актовете и приоритетите за следващата година.**

IV. СЪТРУДНИЧЕСТВО С ЕВРОПЕЙСКИЯ ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН КОМИТЕТ И ДРУГИ СРОДНИ НАЦИОНАЛНИ И МЕЖДУНАРОДНИ ОРГАНИЗАЦИИ. УЧАСТИЕ В МЕЖДУНАРОДНИ СРЕЩИ, КОНФЕРЕНЦИИ И МЕРОПРИЯТИЯ

През 2022 г. ИСС взе участие в следните международни срещи, конференции и събития по линии на сътрудничеството с Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК), европейските институции, Международната асоциация на икономическите и социални съвети и сродни институции (МАИСССИ), ЕВРОМЕД и други сродни национални или международни форуми и организации:

➤ **Участие в заседание на Европейските икономически и социални съвети**

По инициатива на Икономическия, социален и екологичен съвет на Франция в период на Френско председателство на Съвета на ЕС на 03.03.2022 г. се организира извънредна онлайн среща с председателите и главните секретари на всички икономически и социални съвети и сродните им организации на ЕС и на ЕИСК по повод бруталното нахлуване в Украйна на руски войски, с което възникна една от най-важните геополитически кризи след края на Втората световна война на нашия континент.

➤ **Среща на високо равнище ЕВРОМЕД, Маракеш, Мароко**

В периода 31.05.2022 – 01.06.2022 г. в гр. Маракеш, Мароко, се проведе срещата на високо равнище на икономическите и социални съвети и сродни институции от Евро-средиземноморския регион (ЕВРОМЕД) с водеща тема „COVID-19: Ролята на гражданското общество за възстановяването и устойчивостта на Евро-средиземноморския регион“.

Икономическият и социален съвет на Република България бе представен от своя председател г-жа Зорница Русинова. По време на срещата г-жа Русинова взе участие в работна група на тема „Пътят към икономическото възстановяване“. В нея тя представи стратегическите приоритети на Икономическия и социален съвет за периода 2021 – 2025 г., които отразяват обединените усилия на гражданското общество да преодолее социалните и икономически предизвикателства, които COVID-19 постави на дневен ред.

Бе проведена и среща с председателя на ЕИСК, г-жа Криста Швенг, на която присъства и д-р Милена Ангелова, в качеството ѝ на член на Комитета за развитие с ЕВРОМЕД към ЕИСК във форума. По време на срещата бяха обсъдени поставените цели в този мандат на ИСС да работи върху актове, които да отразяват динамичната икономическа, социална и политическа обстановка не само в България, като бъдат взети предвид и проблемите, които вълнуват организираното гражданско общество в Европейския съюз и международната общност. Г-жа Швенг изрази благодарността си за отличните отношения между ръководената от нея организация и ИСС като потвърди готовността си за продължаване на

сътрудничеството между двете институции. Беше обсъдена и възможността за провеждане на съвместни инициативи през идната година.

На двустранна среща председателя на ИСС и председателя на Икономическия, социален и екологичен съвет на Кралство Мароко г-н Ахмед Реда Шами беше обсъдено бъдещо сътрудническото между двата съвета.

➤ Участие в международна конференция, организирана от гръцкия Икономически и социален съвет, посветена на климатичната криза и ролята на социалния диалог за устойчив преход в Атина, Гърция

Икономическият и социален съвет на Гърция организира на 27.06.2022 г. международна конференция на тема „*Climate Crisis and Social Dialogue towards Sustainable Transition*”. На откриването ѝ в Атина участваха представители на централната и местната власт от страната домакин, както и председателят на ЕИКС, Криста Швенг.

В дискусиата, наред с членовете на гръцкия Съвет, се включиха и местни представители на гражданското общество, на научните среди и на международни организации. Множество икономически и социални съвети от цял свят взеха участие във форума. Председателят на ИСС на Р България, г-жа Зорница Русинова бе излъчена да бъде сред говорителите на една от сесиите, посветена на темата „Ролята на социалния диалог и ангажимента на гражданското общество във формирането на политиките“.

В своето изказване г-жа Зорница Русинова представи приоритетите в дейността на ИСС, като наблегна на темата за по-зелена, по-цифрова и по-социална Европа, част от която е и България. Тя резюмира основните изводи на разработвани актове на Съвета по темата на събитието, наблегна на становището за „Законодателната инициатива на ЕК „Подготвени за цел 55“ в българския контекст“ и анонсира най-новия анализ на ИСС относно участието на младите хора в процесите на взимане на решения в България и в ЕС, в т.ч. с акцент върху „зелените“ решения и дигитализацията.

- **Участие в организирана от Бюрото на Европейския парламент в България дискусия** на тема „Социалният фонд за климата за по-справедлив енергиен преход“, проведена на 10.07.2022 г. в София.
- **ИСС като съорганизатор на международната конференцията „Зелената сделка – иновации, инвестиции и справедлив преход“**, проведена в София на 10.07.2022 г.
- **Участие в уебинар** със специален гост-лектор Илияна Цанова, заместник генерален директор на Генерална дирекция „Бюджет“ в Европейската комисия, организиран от Висшето училище по застраховане и финанси, на тема „Европейският бюджет - ключов инструмент на ЕС за икономическо възстановяване и реакции при кризи“.
- **Участие в международна онлайн конференция, организирана от Италианския икономически и социален съвет**, на тема: „Очертаване на пътя за отговорен и включващ изкуствен интелект (AI) в ЕС и САЩ, цифрови пазари, услуги, данни и законодателство“.
- **Участие в гражданския диалог „Младите хора за бъдещето на Европа“**, организиран от еврокомисар Мария Габриел по случай Деня на Европа в рамките на Европейската година на младежта 2022 г., с фокус върху темите иновации, образование, наука, младеж и култура.
- **Участие в събитие на Норвежко – Българската Бизнес Група (НББГ)** във връзка с изпълнение на проект, финансиран по „Норвежки финансов механизъм“, програма Социален диалог-достойни условия на труд.
- **Опознавателно посещение на експерти от секретариата на ИСС в Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК)**

Посещението е ценно с обмяната на опит и споделянето на добри практики между страните. То повиши престижа на българския съвет и експертизата на служителите му. По време на опознавателно посещение се проведе редица срещи с представители на секретариата на ЕИСК и се осигури присъствие на пленарната сесия на ЕИСК на 21 и 22 септември 2022 г.

➤ **Участие в Годишна среща на председатели и главни секретари на Европейския икономически и социален комитет и Икономическите и социални съвети на държавите-членки на ЕС.**

На 9 и 10 ноември 2022 г. в гр. Букурещ, Румъния, се проведе Годишната среща на ръководството на ЕИСК с председателите и главните секретари на Икономическите и социални съвети на страните членки от ЕС. На това значимо международно събитие се даде възможност да се обсъдят важни за организираното гражданско общество теми като: ролята на организираното гражданско общество в посрещането на интеграционните нужди на хората, бягащи от войната в Украйна – добри практики, предизвикателства и перспективи; проследяване на Конференцията за Бъдещето на Европа; пътят към отворена стратегическа автономия на ЕС: гледните точки на икономическите и социални съвети и организираното гражданско общество. Годишната среща приключи с обобщени заключения по трите теми.

От българска страна представител бе главният секретар на ИСС. Участваха председатели и главни секретари от Франция, Испания, Португалия, Малта, Белгия, Италия и други. Проведоха се разговори с националните ИСС на Испания, Гърция, Румъния и Франция за засилване на двустранното сътрудничество с тях и за провеждане на съвместни инициативи.

➤ **Участие в семинар на тема „Свързана Европа“, организиран от Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК)**

По покана на ЕИСК, за втора поредна година представители на ИСС се включиха в годишния семинар за комуникатори от гражданското общество. Основната тема на тазгодишното събитие бе „Геополитическият смут пред вратата на Европа: перспективата на гражданското общество“. Акцентът в събитието бе новият геополитически контекст на Европа и последиците за бъдещето на ЕС, както и комуникацията в условия на криза и предизвикателствата пред Зелената сделка.

В откриващия панел с приветствия и ключови послания се включиха г-жа Криста Швенг, президент на Европейския икономически и социален комитет (ЕИСК); г-н Килиан Лохан, зам.-президент на ЕИСК, с ресор „Комуникация“; г-н Марин Пилетич, председател на

Икономическия и социален съвет на Хърватия и министър на труда, пенсионната система, семейството и социалната политика; г-жа Андреа Видович, ръководител на медийната секция към Представителството на ЕК в Хърватия; г-жа Виолета Станичич, Ръководител на Бюрото на Европейския парламент в Хърватска.

Във форума взеха участие представители на ЕИСК и на националните икономически и социални съвети на държавите-членки на ЕС, както и представители на Хърватски институции и ОГО. Този семинар се провежда за втори път и под този надслов се цели обединяване на европейското организирано гражданско общество да обсъди теми, които са актуални и засягат социалните и икономически интереси на хората. В рамките на събитието бе организирана и специална *networking* сесия за подобряване на комуникацията и координацията на работата на националните икономически и социални съвети на държавите-членки на ЕС и ЕИСК. В тази сесия бе представен опита на ИСС за подобряване на „видимостта“ на Съвета и на ОГО и изграждане на авторитет на достоен и надежден партньор на властите при формиране на политики и решаване на важни социални и икономически проблеми.

➤ **Участие в онлайн среща** на Европейски и икономически социален комитет относно укрепване и подобряване на професионалните взаимоотношения между националните ИСС, както и между тях и ЕИСК. Дискусията се фокусира върху двустранното сътрудничество и политиките на ЕС и на законодателните предложения, както и обмен на методология и добри практики между всички организации – 19.12.2022 г.

V. ИКОНОМИЧЕСКИЯТ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ В МЕДИИТЕ

В изпълнение на целта за затвърждаване на публичния образ на ИСС като устойчив и надежден представител на интересите на организираното гражданско общество, както и за увеличение на видимостта и разпознаваемостта на ИСС сред обществото, и през 2022 г. усилията бяха насочени към изработване и провеждане на активна и целенасочена медийна стратегия, обхващаща печатни и електронни медии на национално и регионално ниво. В допълнение, специален фокус беше поставен и на присъствие на ИСС и в социалните мрежи.

В резултат от целенасочените усилия, Икономическият и социален съвет присъства в медиите активно и наситено. Всички теми, които бяха предмет на обсъждане и разработвани от Съвета по време на пленарните заседания намериха широк отзвук, както в печатните и електронни медии, така и в централните и регионални он-лайн издания.

Присъствието и наситеността на информацията в медиите беше подчертана като най-сериозен интерес предизвикаха темите свързани с приемането на еврото и влизането на България в еврозоната, младежките политики, Социалния фонд за климата и Зелената сделка, развитието на земеделието и селските райони, както социалните разработки, свързани с насилието на работното място, енергийната бедност и др.

Формите на публична комуникация бяха надградени и експертизата на различните говорители на ИСС беше съществено отразена, което допринесе за по-голяма чуваемост в общественото пространство на тезите и мненията, изразени от Съвета.

Важно е да се отбележи, че през горепосочения период, кръгът от говорители, които взеха участия в медиите значително се разшири. Темите коментираха докладчици от всички групи, членове на Съвета. В същото време заместник-председателите в интервюта за сайта на ИСС обясниха значението и основните дейности, с които Съвета е полезен за връзките между обществото и институциите, предлагайки своята висококвалифицирана експертиза и медиаторски функции.

Специално внимание заслужават и широко отразените представяния на становищата на ИСС пред комисиите в Народното събрание, като свидетелство за това беше не само интересът от страна на медиите, но и подчертаното внимание, което депутатите от ресорните комисии демонстрираха към становищата и анализите.

През този период продължиха и медийните ни партньорства с БТА и „24 часа“ - едни от лидерите на информационния пазар.

Като устойчив можем да определим и медийния интерес към международните участия и срещи, които ИСС продължи да води със сходни европейски организации. Примери - срещата на високо равнище Евромед, в Маракеш, Мароко, участието на посланика на Франция

Н.Пр. Г-жа Флоранс Робин в пленарната сесия, на която тя представи приоритетите на Френското председателство.

За периода до медиите са разпространени и отразени над 70 анонса и прессъобщения, а интервюта по различните теми и участия на говорителите на ИСС бяха осъществени в БНТ, БТВ, Нова ТВ, Бг он Еър, Стандарт, 24 часа, Труд, БНР, Офнюз, Дир.бг, Актуално, ФлашНюз и др.

И през този период ИСС активно обновяваше своята интернет страница и в същото време продължи да разработва своите комуникационни канали в социалните мрежи.

Участието на ИСС в медиите допринася за изграждане на позитивен образ и разпознаваемост, позициониране в публичното пространство на Съвета и утвърждаването му като „гражданския парламент“ на България, който е важна част от демократичните процеси в страната.

Благодарение на активната комуникация и на медийните партньорства, осъществени от Съвета, посланията, акцентите и тезите от пленарните сесии и организирани събития достигат до максимално широка аудитория. Активностите, които ИСС осъществи и тяхното медийно отразяване през тези месеци могат да бъдат проследени в детайли:

- Интернет страницата на ИСС – текущо публикуване на информация за провеждани срещи, заседания на комисии и пленарни заседания;
- Фейсбук-страницата на Съвета – отразяване на всички събития и дейности;
- Интервю за вестник „Учителско дело“;
- Интервюта със заместник-председателите на Съвета и други членове на ИСС за интернет сайта на Съвета;

- Интервю на председателя на ИСС Зорница Русинова относно ключовите дейности на ИСС през 2022 г.;¹
- Интервю на председателя на ИСС Зорница Русинова в телевизия „БГ он еър“;
- Интервю на докладчика Наталия Шукадарова относно становището на тема „Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027“ за онлайн издание;²
- Икономическият и социален съвет представя анализ на въздействието на присъединяването на България към еврозоната върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната пред парламентарната социална комисия;³
- Новина за възложено разработване на становище по обхвата и адекватността на Кодекса за социална подкрепа и подготовка на анализ на тема „Анализ на актуалното състояние на работните заплати в България - изводи и препоръки“;⁴
- Публикация за становището на ИСС на тема „Законодателната инициатива на ЕК „Подготвени за цел 55“ в българския контекст“;⁵
- Публикация за представянето на становището на ИСС „Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г., пред Комисията по земеделието, храните и горите в парламента“;⁶
- Публикация за становището на ИСС по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г.;⁷

¹ <https://bnr.bg/hristobotev/post/101587523>

² <https://www.flashnews.bg/nataliya-shukadarova-vazhno-e-da-se-garantira-prodovolstvenoto-obezechavane-sas-zarno-ne-samo-za-edna-godina-napred/>

³ <https://bnr.bg/horizont/post/101635544/otrajenieto-varhu-dohodite-e-ot-golamo-znachenie-za-vlizaneto-v-evrozonata>

⁴ <https://news.bg/bulgaria/iss-shte-analizira-aktualnata-situatsiya-sas-zaplatite.html>

⁵ <https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/257032-ikonomichekiyat-i-sotsialen-savet-prie-stanovishte-na-tema-zakonodatelnata-ini>

⁶ <https://www.flashnews.bg/iss-predstavi-na-parlamentarnata-komisiya-po-zemedeliето-hranite-i-gorite-stanovishteto-si-za-razvitiето-na-zemedeliето-i-selskite-rajoni-za-perioda-2023-2027-g/>

⁷ <https://darik.bg/ste-se-sbadne-li-zalozenoto-nacionalno-safinansirane-po-prsr->

- Представяне на Икономическият и социален съвет становището си по „Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони 2023 – 2027 г.“, пред депутатите от Комисията по земеделие;⁸
- Участие на председателя на ИСС по БНР за становището за въвеждане на еврото;⁹
- Интервю на Станислав Попдончев, член на ИСС, за онлайн издание по темата за влизането на България в Евронзоната;
- Интервю на председателя на ИСС за интернет портала ДИР. Бг във връзка с участието ѝ на конференцията „Зелената сделка – иновации, инвестиции и справедлив преход“;
- Извадки от анализа на Икономическия и социален съвет на тема „Въздействие на присъединяването на България към еврозоната върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната“;¹⁰
- Интервю на Станислав Попдончев относно становището на Икономическия и социален съвет „Национален план за въвеждане на еврото“;¹¹
- Интервю за онлайн изданието на „24 часа“ на тема приемане на еврото в България;
- Интервюта по БНР, БТА и местни медии на председателя на ИСС и членове по темите, разглеждани на пленарните сесии;

8 <https://www.bta.bg/bg/news/economy/bg/247666-evropeyskata-zelena-sdelka-povishava-razhodite-na-zemedelskite-stopani-bez-da-pr>

9 <https://bnr.bg/horizont/post/101654268/ikonomicheskijat-i-socialen-savet-na-balgaria-podkrepa-vavejdane-na-evroto-ot-2024-g>

10 <https://www.investor.bg/a/332-ikonomika-i-politika/355188-iss-vlizaneto-na-balgariya-kam-evrozonata-shte-sazdade-usloviya-za-po-silen-rastezh>

11 <https://www.flashnews.bg/stanislav-popdonchev-za-fn-vredi-ot-vlizane-v-evrozonata-nyama-da-ima-za-nito-edin-chovek-biznes-ili-saslovna-grupa/>

- Отразяване на интервюто на председателя на ИСС в „Тази сутрин“ БТВ за въвеждане на еврото в България;¹²
- Интервю на председателя на ИСС в „Тази сутрин“ БТВ за въвеждане на еврото в България;¹³
- Откъс от интервюто на председателя на ИСС в „Тази сутрин“ БТВ за приемане на еврото в България;¹⁴
- Извадки от интервюто на председателя на ИСС в „Тази сутрин“ БТВ за приемане на еврото в България;¹⁵
- Интервю на Милена Ангелова за становището по актуализиран вариант на „Споразумението за партньорство. Програми за програмен период 2021 – 2027 г.“;¹⁶
- Публикация за приетото от ИСС становище на тема: „Ратификация на Конвенция № 190/2019 г. на Международната организация на труда за премахване насилието и тормоза в областта на труда“;¹⁷
- Интервю на Ина Агафонова за становище свързано със Социалния фонд за климата;¹⁸
- Интервю за вестник „Стандарт“ на председателя на ИСС относно анализа на предизвикателствата пред страната ни във връзка с приемането на еврото;¹⁹

12 <https://www.24chasa.bg/bulgaria/article/12013629>

13 <https://businessnovinite.bg/bg-biznes/zornica-rusinova-balgarija-se-e-saglasila-da-prieme-evroto-oshte-s-vlizaneto-v-es.html>

14 <https://btvnovinite.bg/predavania/tazi-sutrin/zornica-rusinova-grazhdanite-shte-trjabva-da-podavat-signali.html>

15 <https://www.flagman.bg/article/271046>

16 <https://offnews.bg/ikonomika/milena-angelova-iss-triabvat-speshni-merki-za-kompensirane-na-svrah-781567.html>

17 <https://knsb-bg.org/index.php/2022/07/07/iss-prie-stanovisthe-za-ratifikacziyata-na-konvenzziya-190-na-mot/>

18 <https://www.flashnews.bg/ina-agafonova-iss-ne-tryabva-da-se-ostavyat-na-zaden-plan-reformite-i-angazhimentite-svarzani-s-evropejskiya-zelen-pakt/>

19 <https://www.standartnews.com/biznes/zornitsa-rusinova-evroto-shche-ni-pomogne-za-rst-na-dokhodite-500380.html>

- Публикация за анализа на ИСС „Демографското и социално-икономическото състояние на районите за планиране - актуално положение и перспективи за развитие“;²⁰
- Публикация за приемането на анализа „Демографското и социално-икономическото състояние на районите за планиране - актуално положение и перспективи за развитие“;²¹
- Интервю на председателя на ИСС по БНР;²²
- Интервю на председателя на ИСС свързано с въвеждане на еврото в България;²³
- Интервю на председателя на ИСС в предаване на телевизия „БГ он еър“;²⁴
- Коментар на председателя на ИСС във връзка с данните от анализа на съвета, който констатира задълбочаване на демографските и социално-икономическите различия между районите в страната;²⁵
- Интервю на председателя на ИСС по темата за пенсионната система;²⁶
- Публикация относно приетия от ИСС „Анализ на актуалното състояние на работните заплати в България – изводи и препоръки“;²⁷
- Интервю за подкаста на *flagman.bg*;
- Публикация за представянето на ИСС пред вицепремиера Атанас Пеканов на становището си на тема „Политики и мерки за повишаване на информираността и на

20 <https://www.infobusiness.bcci.bg/analiz-na-iss-zadulbochavat-se-demografskite-i-sotsialno-ikonomiceskite-razlichiya-mejdu-raionite-za-planirane.html>

21 <https://www.bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/331110-iss-s-analiz-zadalbochavat-se-demografskite-i-sotsialno-ikonomiceskite-razlich>

22 <https://bnr.bg/horizont/post/101720063/zornica-rusinova>

23 <https://bnr.bg/varna/post/101723702/evro>

24 <https://www.bgonair.bg/a/214-izbori-2022/280808-kak-da-se-spravim-s-inflatsiyata-i-sotsialnite-problemi>

25 <https://fakti.bg/bulgaria/721042-zornica-rusinova-temata-za-pensionnata-sistema-popada-v-kapana-na-dosta-populistki-reshenia>

26 <https://bnr.bg/horizont/post/101720063/zornica-rusinova>

27 <https://www.varna24.bg/novini/Bylgaria/ISS-Bulgariya-e-na-posledno-myasto-v-ES-po-BVP-proizvoditelnost-na-truda-i-zaplata-1439653>

готовността на българските предприятия да осъществяват климатично неутрална трансформация“;²⁸

- Публикация за представянето на ИСС за становището на тема „Политики и мерки за повишаване на информираността и на готовността на българските предприятия да осъществяват климатично неутрална трансформация“;²⁹
- Коментар на председателя на ИСС за приемане на еврото в България;³⁰
- Коментар на председателя на ИСС за анализа на ИСС за приемане на еврото в България;³¹
- Интервю на председателя на ИСС за „Тази сутрин“ БТВ по темите за доходите и еврозоната.³²

През 2022 г. се отпечата Бюлетин №1/2021 г. за дейността на Икономическия и социален съвет през 2021 г., който съдържа всички приети актове от Съвета през 2021 г., като за целта се получи ISSN 2815-4088 от Националната библиотека „Св.св. Кирил и Методий“.

28 <https://bta.bg/bg/news/bulgaria/oficial-messages/353919-iss-predstavi-pred-vitsepremierat-pekanov-stanovishteto-si-za-gotovnostta-na-bal>

29 <https://www.focus-news.net/novini/Bylgaria/ISS-predstavi-pred-vicepremiera-Pekanov-stanovishteto-si-za-gotovnostta-na-bulgarskite-predpriyatiya-da-osushtestvyavat-uspeshno-klimatichno-neutralna-transformaciya-1450356>

30 <https://glasnews.bg/balgarii/s-priemaneto-evroto-dohodite-i-pensiite-shte-se-zakragliat-495880/>

31 <https://www.24chasa.bg/index.php/biznes/article/12963577>

<https://businessnovinite.bg/finansi/sled-priemaneto-na-evroto-dohodite-i-pensiite-shte-se-zakragljavat-v-polza-na-potrebitelite.html>

VI. АНАЛИЗ НА РЕЗУЛТАТИТЕ ОТ АКТОВЕ НА ИКОНОМИЧЕСКИ И СОЦИАЛЕН СЪВЕТ, ПРИЕТИ ПРЕЗ 2022 Г.

През отчетния период Икономическият и социален съвет на Република България беше изправен пред различни предизвикателства. В такава среда на политическа нестабилност и международни кризи, стремежът на Съвета бе в своите актове да представи последователно позицията на организираното гражданско общество по обществено значими въпроси, като на база на идентифицираните проблеми да отправя прагматични и адекватни препоръки към изпълнителната и законодателната власт. През годината Съветът постави сериозни въпроси пред държавното управление и постигнатите резултати са констатация за целенасоченост на дейността му и за развиване на потенциал за активно участие в социално-икономическото развитие на България, както и за повишаване ролята на организираното гражданско общество чрез постигане на ефекти с приетите през 2022 г. актове.

➤ **Анализ на тема: „Въздействие на присъединяването на България към еврозоната върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната” разработен по предложение на Председателя на Народното събрание – приет на пленарна сесия на 29.06.2022 г. и Становище по „Национален план за въвеждане на еврото“ – прието на Пленарна сесия на 27.05.2022 г.**

Присъединяването на България към еврозоната е една от най-актуалните теми през годината, последиците от която ще имат мащабно и дългосрочно влияние върху икономическия и социален живот на страната. ИСС се включва в дебата чрез своите два акта – становището по „Национален план за въвеждане на еврото“, включено по собствена инициатива в Плана за дейността за 2022 г., предугаждайки растящата важност на въпроса още през миналата година, и анализа на тема: „Въздействие на присъединяването на България към еврозоната върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната”, който бе възложен за разработване от председателя на 47-ото Народно събрание. Фактът, че най-висшият орган в държавата използва законовата възможност да възложи на Съвета разработка по важната тема, е доказателство за експертния потенциал и за доверието в „гражданския парламент“ на страната.

Разработените актове, резултат на значително усилие на комисиите на ИСС и привлечените външни експерти с дълбоки познания и доказан опит в сферата на икономиката и финансите, послужиха като основа на Националния план за приемане на еврото. Ръководството и членовете на Съвета направиха необходимото мнението на организираното гражданско общество по „горещата“ тема да бъде чуто. На редица срещи, дискусии и кръгли маси с представители на законодателната и изпълнителната власт, и на централната банка, изводите и препоръките на двете разработки бяха подробно изведени и аргументирани. Чрез интензивно присъствие във водещите медии, членове на ИСС разясняваха очакваното въздействието от приемането на еврото за българина и дадоха своя принос за умереното и експертно говорене по темата, основано на доводи и факти.

Анализът и становището бяха цитирани неколkokратно в дебата по темата в 48-ото НС и медийното пространство, вкл. от гуверньора на БНБ Димитър Радев и от зам.-министър председателя Атанас Пеканов. Бе оценена високо добавената стойност по темата, в следствие на разработките на ИСС. Г-н Радев от трибуната на НС по време на изслушването си пред депутатите, поканен да обясни на какъв етап е страната ни по пътя към приемането на еврото, се позова на анализа на ИСС за въздействието на еврото върху икономическото развитие, инфлацията и доходите в страната и изводът от него, че ползите от членство в еврозоната на страната ни са много повече от рисковете и разходите.

Категоричната позиция на ИСС срещу забавяне на процеса на присъединяване към еврозоната намира израз в политическите действия, които продължават да са в посока за въвеждане на европейската валута в началото на 2024 г. В Националния план за приемане на еврото, Комуникационната стратегия към него и в концепцията за бъдещ закон за приемане на еврото, публикувана за обществено обсъждане в края на годината, се откриват множество от насоките и препоръките, които се съдържат в двата акта на Съвета. Сред тях гарантиране запазването на настоящия обменен курс при преминаване към евро, прозрачност и ясни правила при превалутирането, заявените намерения за сигурност и защита на потребителите и непоставянето им в неблагоприятно положение, задължителното обозначаване на цените едновременно в лев и евро с продължителност 12 месеца от въвеждането на новата валута.

Влиянието на актовете на ИСС посветени на темата „евро“ се разпростират от насищането на общественото пространство с два материала, и съпътстващото ги широко публично отразяване, със стойност и тежест, признати от отговорните фактори в ръководството на страната, през наличието на конкретен отпечатък от изводите и позициите на Съвета в стратегически и политически документи, чрез които се придвижва този процес, до видимия резултат, че въпреки управленските турбуленции и обострения дебат, посоката на държавата е в синхрон със застъпваните от ИСС тези и позиции за неотменен курс към бързо присъединяване на България към еврозоната.

➤ **Становище на тема „Изработване на становище по обхвата и адекватността на Кодекса за социална подкрепа. Рискове и предизвикателства пред въвеждането на интегриран подход за подкрепа“** – прието на пленарна сесия на 22.07.2022 г.

Разработеното становище е предоставено на Министерски съвет, в качеството му на възлагател. ИСС изрази становището си, че разработването на Кодекс за социална подкрепа ще кодифицира и осъвремени съществуващата правна уредба, която регламентира различните елементи на социалното подпомагане, и потвърди готовността си да участва активно и да съдейства на изпълнителната власт при разработването на политиките и провеждането на реформите в сферата на социалната подкрепа.

➤ **Анализ на тема „Демографското и социално-икономическото състояние на районите за планиране – актуално положение и перспективи за развитие“** – приет на пленарна сесия на 20.09.2022 г.

Разработеният анализ е предоставен на Президента на страната, предложил разработването на акта. Амбицията е този всеобхватен акт да бъде представен и дебатиран в самите райони на планиране, обект на разглеждане на анализа. По време на тези срещи, инициирани от президентската институция с участието на ИСС широк кръг заинтересувани страни ще могат да анализират изводите за актуалното положение и перспективите за развитие на районите, изведени в този документ, в търсене на адекватни решения и политики по тази фундаментална за развитието на страната тема.

➤ **Анализ на тема „Анализ на актуалното състояние на работните заплати в България - изводи и препоръки“** – приет на пленарна сесия на 24.10.2022 г.

Разработеният анализ е предоставен на Министерски съвет, предложил разработването на акта. ИСС заяви своята готовност да допринесе за максимално бързо транспониране на Директивата за адекватни минимални заплати, както и да участва в диалога при определянето от страна на държавата национални критерии за оценка на адекватността на минималната работна заплата.

➤ **Становище „Доходни неравенства в България: Икономически политики и превенция“** – прието на Пленарна сесия на 01.02.2022 г.

Чрез този акт ИСС насочва вниманието на държавните институции и на гражданското общество към необходимостта от анализиране на доходните неравенства в България и предприемане на превантивни мерки.

В становището се акцентира и върху важността на минималните социални стандарти, които да гарантират достойно заплащане и условия на труд, както и на адаптивната социална подкрепа. ИСС предлага минималните социални стандарти да съответстват на разбиранията за издръжка на живота и в сферата на труда тя да бъде оценена под формата на заплата за издръжка, която да бъде договорена посредством конструктивен и обективен социален диалог.

През цялата година, темата е била обект на много обществени дискусии, включително по теми и препоръки, засегнати в становището на ИСС. С Решение № 265 на Министерски съвет от 26.04.2022 г. е приет Националният план за действие по заетостта през 2022 г., който ще се изпълнява в условията на натрупан опит за стабилизиране функционирането на пазара на труда при променена икономическа среда вследствие на пандемията. Както ИСС препоръчва в своето становище, запазването и възстановяването на заетостта остава основна цел.

Националният план за действие по заетостта през 2022 г. ще допринесе за постепенното достигане до 2030 г. на определените с цел изпълнение на Европейския стълб за социалните

права нови цели на България за заетостта, уменията и намаляването на бедността, което също е заложено като препоръка в становище на ИСС от 2021 г.

С Решение № 368 на Министерски съвет от 02.06.2022 г. е приета Националната стратегия за намаляване на бедността и насърчаване на социалното включване 2030 г., чието приемане съвпада с новия програмен период на ЕС по Оперативните програми за България, а именно 2021-2027 г.

ИСС ще продължи да разглежда темата за икономическите и доходните неравенства в България и как те могат да повлияят на икономическото и социалното развитие на страната – въпрос, който фокусира вниманието на обществените дебати в последните години.

➤ **Становище „Стратегическият план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023 – 2027 г.“** – прието на Пленарна сесия на 28.02.2022 г.

ИСС разглежда националния Стратегически план за развитие на земеделието и селските райони като основен инструмент за постигане на целите на ОСП. За да даде резултати, този инструмент следва да притежава стабилна структура и ясни приоритети и да балансира трите стълба на устойчивост – икономическия, социалния и екологичния. За постигане целите на интервенционната стратегия е необходимо СПРЗРСР да разполага с достатъчно ресурс и да се използва в комбинация с други източници на финансиране, както на европейско, така и на национално равнище.

ИСС счита, че при определяне на националната политика за селскостопанския сектор следва да се заложи на икономическия принцип на планиране, като политиката да бъде насочена към създаване, укрепване и запазване на жизнеспособни, конкурентни и пазарно ориентирани земеделски стопанства. Едновременно с това, ИСС подчертава важността и на подкрепата за малките и семейните стопанства, които създават заетост и поминък за населението в селските райони.

В становището на ИСС се подчертава, че приносът от страна на държавите-членки към амбициозните екологични цели в сферата на селското стопанство, следва да е финансово

обезпечен, да гарантира икономическата стабилност на земеделските стопани и да не допуска компрометирането на продоволствената сигурност на ЕС.

В становището се отбелязва, че новост в следващия програмен период е обвързването на пълното получаване на подпомагане по ОСП със спазването от страна на бенефициерите на т. нар. социална условност, включена в системата на новите предварителни условия и касаеща приложимите условия на труд и заетост. От изключителна важност е държавите-членки да предприемат съответните мерки, за да гарантират, че достъпът на работодателите до директните плащания е обвързан с условията за изпълнение на приложимите условия на труд и заетост.

На 09.11.2022 г., след отстраняването на забележките и коментарите на ЕК по Стратегическия план за развитие на земеделието и селските райони за периода 2023-2027г., Министерство на земеделието изпрати за одобрение към Комисията финалния вариант на Плана.

В окончателния стратегически документ заслужават да се отбележат някои положителни аспекта, заложи като препоръки и в Становището на ИСС по СПРЗСР, а именно:

- По-амбициозен процент на национално съфинансиране към бюджета на ЕЗФРСР – от 2023 г. националното съфинансиране ще бъде 60 %, което ще компенсира значителното намаление на бюджета от Европейския фонд за развитие на земеделието и селските райони, и ще увеличи възможностите за постигане на целите в заложените интервенции за развитие на селските райони;
- Възползване от регламентираната възможност при прилагането на горна граница на плащанията да се отчита работната сила и да се приспадат извършените от земеделските стопани разходи за заплати и осигуровки;
- Включване на по-амбициозни инструменти за управление на риска – в обхвата на СПРЗСР са разписани финансов принос към застрахователните премии на земеделските стопани и финансов принос за създаване на Взаимоспомагателен фонд.

➤ **Становище „Териториални планове за справедлив преход - цели, предизвикателства и очакван ефект“** – прието на Пленарна сесия на 28.03.2022 г.

Темата за осъществяването на справедлив и приобщаващ преход към неутрална по отношение на климата икономика и общество, без това да доведе до негативни ефекти върху социално-икономическото развитие на страната, и особено на въглищните и въглеродно-интензивните региони, е приоритетна за ИСС и още през предходната година бяха инициирани и проведени серия от дискусии, срещи и участия във форуми, на които бяха представени позициите и препоръките на Съвета.

С приемането на Становището, ИСС отново изрази положителното си отношение за предоставянето на целенасочена подкрепа по Механизма за справедлив преход за най-засегнатите региони, за да се облекчи социално-икономическото въздействие на прехода, но в същото време заяви своята тревога от сериозната забава в подготовката и приемането на Териториални планове за справедлив преход (ТПСП).

С цел осигуряване на максимално прилагане на препоръките на ИСС, становището беше активно представено и обсъдено на редица форуми и специално организирани работни срещи и заседания. Основните изводи и препоръки бяха представени и обсъдени със заместник министър-председателя и министър на околната среда и водите, г-н Борислав Сандов и екипа му, както и на заседание на Комисията по труда, социалната и демографската политика към Народното събрание. В допълнение, ИСС участва и представи становището на форум организиран от Световната банка, на събитие „Териториална декарбонизация и развитие в България“, 7-мата среща на заинтересованите страни по проект DeCarb - Interreg Еуропа. Икономическият и социален съвет бе сред съорганизаторите на конференцията „Зелената сделка – иновации, инвестиции и справедлив преход“, където Председателя на ИСС представи и основните препоръки на становището.

През м. август бяха публикувани за обществена консултация проектите на ТПСП на трите въглищни региона. Анализът показва, че голяма част от препоръките на ИСС са отразени в проектите. Продължава активната комуникация на ИСС с представителите на правителството, като към днешна дата е изключително важно да не се допускат допълнителни

забавяния по процеса на финализиране, договаряне и стартиране изпълнение на конкретните мерки и по трите стълба: Промишленост за устойчиви енергийни решения; Социална подкрепа и подкрепа за заетостта; Разнообразяване на местната икономика за социална подкрепа.

➤ **Становище „Законодателната инициатива на ЕК „Подготвени за цел 55“ в българския контекст“** – прието на Пленарна сесия на 26.04.2022 г.

Отчитайки важността и актуалността на темата, ИСС фокусира усилия за широко популяризиране на становището, за включване на ключови препоръки в разработвани стратегически документи, както и за инициране на промени в нормативни документи, свързани с преодоляване на идентифицирани слабости.

Становището „Законодателната инициатива на ЕК „Подготвени за цел 55“ в българския контекст“ беше представено и обсъдено с народните представители на заседание на Комисията по въпроси на Европейския съюз на 19 май 2022г. Допълнително, на 10 юни 2022г., основните препоръки на ИСС към законодателния пакет и позицията на държавата в преговорния процес на Европейско ниво, бяха представени от Председателя на ИСС на форума „Зелената сделка - иновации, инвестиции и справедлив преход“. Специално представяне и обсъждане на акта бе направено и на форум в Бургаски свободен университет на 11 ноември 2022г.

В резултат на серия от срещи и дискусии с представителите на изпълнителната и законодателна власт значима част от ключовите препоръки бяха приети от правителството и доведоха до изменения в следните нормативни актове:

- В съответствие с направените от ИСС препоръки за „необходимост от регулярна и ефективна работа на национално ниво на Консултативния съвет по Европейския зелен пакт, и в частност върху пакета предложения „Подготвени за цел 55“, с Постановление №108 от 31 май 2022 за изменение и допълнение на Постановление №86 на Министерския съвет от 2020 за създаване на Консултативен съвет във връзка с Европейската зелена сделка се направиха сериозни промени в начина на структуриране и функциониране на Консултативния

съвет, като изрично се вмени изискването за активно включване на заинтересованите страни в консултативния процес и дискутиране на предложения за решения и изготвяне на детайлни анализи и модели по отношение на целите на Европейския съюз за постигане на неутралност по отношение на климата до 2050 г. и промените в законодателството свързани с пакета „Подготвени за цел 55“.

- В допълнение, с Постановление №204 от 29 юли 2022 за изменение и допълнение на Постановление №86 на Министерския съвет от 2020 за създаване на Консултативен съвет във връзка с Европейската зелена сделка, и в съответствие с направените от ИСС препоръки, към Консултативния съвет бе създадена Комисия за представяне и обсъждане на националните преговорни позиции по законодателния пакет на ЕК "Подготвени за цел 55".

Голяма част от идентифицираните слабости, изводи и препоръки изведени от ИСС в становището „Законодателната инициатива на ЕК „Подготвени за цел 55“ в българския контекст“ са насочени към необходимостта от адаптиране на нормативната база (особено в енергийната сфера), създаване на стабилна и предвидима нормативна среда, премахване на административни пречки, препятстващи или затрудняващи ускореното изграждане на малки ВЕИ централи, както и постигане на енергийна ефективност на сградите. ИСС препоръчва стимулите за развитие на ВЕИ да бъдат насочвани с предимство към развитие на условията за изграждане и присъединяване на малки инсталации в близост до потребителите, включително подпомагане на домакинствата и индустрията за осигуряване на собствени нужди; подпомагане на общини и индустриални зони за развитие на локални системи за производство и потребление (енергийни кооперативи); както и общо подпомагане развитието на разпределителните мрежи за въвеждане на технологиите на умните мрежи и разпределеното производство.

Към настоящия момент подготвени промени в законната и в подзаконната нормативна уредба ще доведат до прилагане на голяма част от препоръките на ИСС, по-конкретно:

- Проектът на Закон за изменение и допълнение на Закона за устройство на територията цели да се облекчи административния режим, при който собствениците на сгради в урбанизираните територии да могат да изграждат инсталации за производство на енергия от ВЕИ;
 - Проект на Наредба за обследване за енергийна ефективност, сертифициране и оценка на енергийните спестявания на сгради - адаптиране на законодателството по енергийна ефективност към измененията в европейските актове, за да осигури стабилна и предвидима нормативна уредба през следващите десет години.
 - Проект на Закон за изменение и допълнение на Закона за енергията от възобновяеми източници, чрез който се улесняване на процеса по кандидатстване и издаване на разрешение за изграждане на ВЕИ, предвижда потребителите на собствена енергия от възобновяеми източници да могат да произвеждат, съхраняват и продават своите излишъци чрез споразумения за закупуване, чрез доставчици на електрическа енергия и чрез търговски споразумения между партньори, подобрява се регулирането на схемите за подпомагане за електрическа енергия от възобновяеми източници.
- **Резолюция по ЗИД на Закона за защита от домашното насилие** – приета на Пленарна сесия на 26.04.2022 г.

При разработване на резолюция относно проекта на Закон за изменение и допълнение на Закона за защита от домашното насилие (ЗЗДН), публикуван в Портала за обществени консултации на 13.01.2021 г. ИСС организира няколко координационни срещи с представители на Министерство на правосъдието, които подготвиха проект на ЗИД на ЗЗДН, представители на заинтересованите страни бяха поканени да се включат в заседанието на Комисията за социална политика и да участват в обсъждането и изготвянето на проекта на акт.

Приетата Резолюция от Пленарната сесия на ИСС беше своевременно изпратена на министъра на правосъдието по смисъла на чл. 5, ал. 4 от Закона за ИСС. С това си действие съветът даде своя принос като категорична позиция на организираното гражданско общество

по проекта на ЗИД на ЗЗДН, разработван от създадената към министъра на правосъдието междуведомствена работна група.

Препоръките, залегнали в Резолюцията на ИСС, обхващат широк диапазон от мерки, които държавата следва да предприеме и те са включени в проекта на ЗИД на ЗЗДН.

В своите изводи и препоръки ИСС подкрепя предприетите стъпки на държавното управление в консултации със структурите на организираното гражданско общество да актуализира настоящата нормативна база и да разработи проект на Закон за изменение и допълнение на съществуващия Закон за защита от домашното насилие. Въпреки сложната политическа, икономическа и социална обстановка, Министерство на правосъдието довърши своята работа и на 24 ноември 2022 г. внесе проект на ЗИД на ЗЗДН в НС по инициатива на депутати от 48-мото Народно събрание.

В своята обосновка депутатите изтъкват наред с други препоръки и ролята на гражданското общество в областта на домашното насилие. Идентифицираните проблеми и рискове в мотивите на вносителите до голяма степен съвпадат с изложените в Резолюцията на съвета.

Отражение на препоръки от Резолюцията на ИСС може да се види по-долу:

- В отговор на изразената от ИСС с тревога, че в страната липсва единна систематизирана статистика за жертвите на домашното насилие и данните, които се използват за анализ, се събират от доставчици на социални услуги, институциите, ангажирани с проблематиката, както и от органите на изпълнителната и на съдебната власт поотделно, в проекта на ЗИД на ЗЗДН се създава и поддържа Национална информационна система и национален регистър, като се въвежда нова разпоредба с чл.6д и се регламентира комплекс от действия за изграждане на единна база данни за актовете на домашно насилие, данни за пострадали лица и извършители, за вида на насилието, за причинени вреди, молби за издаване на заповеди за защита, наложени мерки по ЗЗДН, ЗМВР и др., юридически лица, които осъществяват дейности по превенция и защита от домашно насилие, и т.н., което в своята

цялост предполага пълна координация между всички държавни органи и НПО-та от сферата с цел защита и превенция от домашно насилие.

- ИСС се застъпва за създаване на Национална комисия за превенция и защита от домашното насилие, с което да се осигури и ефективното участие на гражданското общество в борбата срещу това явление, както и предлага включването на представители и експерти по темата от представителните организации на работодателите и на работниците в състава ѝ. В проекта на ЗИД на ЗЗДН се предвижда създаването на Национален съвет за превенция и защита от домашно насилие, като специализиран постоянно действащ колективен и консултативен орган за осъществяване на държавната политика по превенция и защита от домашно насилие чрез координация, наблюдение и оценка на политиките и мерките за предотвратяване и борба с домашното насилие. В състава се предвижда освен представители на държавни заинтересовани страни да се включат и от неправителствения сектор, като условията и реда на включване ще се определи в правилника за организацията и дейността на горесцитирания съвет.

- ИСС също така подкрепя идеята Националната комисия да прави предложения за изменение на действащи и за приемане на нови нормативни актове в областта на превенцията и защитата от домашното насилие, което предпоставя и възможности за възлагане на анализ на съдебната практика и извличане на аргументирани препоръки за усъвършенстване и уеднаквяване на правоприлагането на национално ниво. Това е отразено в ЗИД на ЗЗДН като се предвижда създаването на специализиран постоянно действащ колективен и консултативен орган за осъществяване на държавната политика по превенция и защита от домашно насилие и се вменява правомощие за изработване на проекти на нормативни актове във връзка с превенцията и защитата от домашното насилие. Националният съвет за превенция и защита от домашно насилие може да ги внася в МС чрез председателя си, т.е. чрез заместник-министър председателя. В допълнение, заместник-председател на този Национален съвет е министърът на правосъдието.

➤ **Становище „Трудовата миграция в България – тенденции и потребности“** – прието на 27.05.2022 г.

В становището ИСС препоръчва да се създаде междуведомствена работна група с участието на социалните партньори, която да оцени ефектите от нормативните изменения, а констатираните слабости да бъдат преодолени. Съставът на Междуведомствената работна група по трудова миграция и трудова мобилност (МГРТМТМ) бива обновен и в него освен заинтересуваните институции участват със свои представители и организациите на работодателите и на работниците и служителите, признати на национално равнище.

В акта си ИСС подчертава, че основна предпоставка за провеждане на ефективна политика на пазара на труда е достъпът до данни за реалните равнища на безработица в страната, както и за броя и характеристиките на незаетите работни места. В обявените в края на годината официална информация от преброяването на населението през 2021 г. специално внимание е обърнато на данните за трудовата миграция в страната: местонамиране и структура на направленията на всекидневната трудова миграция, икономически дейности, мобилност, възраст, пол, етнос. Изведени са данни и за работещите от възрастни хора в България. Тези актуални данни са ценна предпоставка за провеждане на ефективна политика на пазара – обстоятелство, установено в становището на ИСС.

➤ **Становище „Социален фонд за климата – предизвикателства и перспективи“** – прието на пленарна сесия на 29.06.2022 г.

ИСС счита, че създаването на Социален фонд за климата е подходящ механизъм за смекчаване на неблагоприятното въздействие върху уязвимите домакинства и малките фирми при осъществяване на зеления преход. Предвиденото разширяване на схемата за търговия с емисии, така че да включва строителния сектор и автомобилния транспорт, означава, че цената на декарбонизацията ще достигне до и пряко ще засегне домакинствата.

Във връзка с опасенията на ИСС, че при въвеждане на новата система за търговия с емисии, ще бъдат засегнати най-вече енергийното бедните семейства, които в България са дори повече от обявените от Евростат 40% от населението, ИСС препоръчва осигуряване на по-голям финансов ресурс, който да гарантира стабилно подпомагане на по-високите първоначални разходи за преминаване към чисти електрически решения за сградите и транспорта, както и осигуряване на допълнително подпомагане за по-уязвимите групи лица.

ИСС обръща внимание, че е необходимо да се постигне ефективно структуриране на Социалния фонд за климата, като насърчаваните от него мерки и инвестиции е необходимо да гарантират дългосрочното му въздействие чрез постигане на подходящ баланс между инвестиционната компонента и мерките за пряка подкрепа при отчитане на регионалните и национални особености.

Разработването и приемането на становището съвпадна с периода на активни преговори по законодателното досие на европейско ниво и това го прави навременно и актуално. В тази връзка бяха организирани и проведени серия от представяния на становището както пред представители на правителството, така и пред българските представители в Европейския парламент, за да се търси подкрепа за отразяване на основните препоръки на ИСС в процеса на финализирането на Регламента.

Становището на ИСС бе представено и на редица форуми, като дискусиата, организирана от Бюрото за връзка на Европейския парламент в България на тема „Социалният фонд за климата за по-справедлив енергиен преход“, събитие на БСУ на тема Европейският зелен пакт и устойчивото развитие на България“; конференцията „Зелената сделка - иновации, инвестиции и справедлив преход“.

➤ **Анализ на участието на младите хора в процесите на взимане на решения в България и в ЕС, в т.ч. с акцент върху „зелените“ решения и дигитализацията – приет на пленарна сесия на 22.07.2022 г.**

Анализът бе представен при срещата на представители на секретариата на ИСС в ЕИСК в Брюксел в периода 20-22 септември 2022 г. Акцентът в разговорът бе поставен върху възможностите за сътрудничество при изграждане на политики за младежта на европейско и национално ниво.

Анализът за участието на младите хора бе представен и от главния секретар пред другите икономически и социални съвети по време на годишната среща на президентите и главните секретари на икономическите и социални съвети организирана от ЕИСК и проведена в периода 9-10 ноември 2022 г. в Букурещ, Румъния.

➤ **Становище по актуализиран вариант на Споразумението за партньорство**
– прието на пленарна сесия на 22.07.2022 г.

Приемането на това становище отразява твърдата заявка на ИСС за активното и конструктивното му участие в целия процес на подготовка на Националния план за възстановяване и устойчивост и на Споразумението за партньорство за програмен период 2021-2027 г. и програмите към него. Трябва да се отбележи, че голяма част от препоръките от предходното становище по тази тема от 2021г. бяха възприети от Министерство на финансите, Централно координационно звено и от ресорните министерства, изготвящи съответните програми.

Споразумението за партньорство за програмен период 2021 – 2027 г. беше одобрено от ЕК на 06.07.2022 г. и в този смисъл докладчиците по акта д-р Милена Ангелова (група 1), Александър Заговор (група 2) и Костадин Коларов (група 3) поеха нелеката задача да изведат такива заключения и препоръки, които въпреки политическа, икономическа и енергийна криза, да подпомогнат изпълнението на заложените в СП политики, както и да спомогнат за ускорено стартиране на процедури и мерки по програмите.

В тази връзка, и в изпълнение на препоръката за спешно стартиране на *„приоритетни операции в подкрепа на българския бизнес и заетостта“* може да се отчете, че:

- по Програма „Развитие на човешките ресурси“ за периода 2021 – 2027 г. е обявена процедура „Започвам работа“ – в Индикативната годишна работна програма на ПРЧР за 2023 г. са залегнали процедури по Приоритет 1 „Насърчаване на заетостта и развитието на умения“, като примерните допустими дейности включват разработване и прилагане на "зелени" модели на организация на труд съобразно спецификата на конкретните работни места в предприятията; осигуряване на транспорт от и до работното място, в случай че лицето работи в населено място различно от местоживеенето му; предоставяне на обучения за придобиване или повишаване на професионалната квалификация; предоставяне на обучения за дигитални умения за напреднало и/или високоспециализирано равнище на дигитални умения (нива 5-6 или 7-8) за заети лица и др.;

- по Програма „Научни изследвания, иновации и дигитализация за интелигентна трансформация за периода 2021 – 2027 г.“ – в края на 2022 г. има отворена процедура „Решения в областта на информационните и комуникационни технологии и киберсигурността в малките и средните предприятия“ в изпълнение на инвестиция „Програма за икономическа трансформация“ (ПИТ) към компонент „Интелигентна индустрия“ на Националния план за възстановяване и устойчивост (НПВУ). Целта на процедурата е да допринесе за ускоряване на прехода към цифровизация на икономиката чрез предоставяне на безвъзмездни средства за внедряване на информационни и комуникационни технологии и решения, осигуряващи повишаване нивото на дигитализация на малките и средните предприятия (МСП) .

При анализ на приетото СП и програмите към него, може да се направи извод, че следните ключови препоръки са отразени дотолкова доколкото:

- Публичността и прозрачността на разходването на средствата е нормативно установена в Закона за управление на средствата от Европейските фондове при споделено управление, в сила от 1.07.2022 г. и се изпълнява на всички нива на процесите на програмиране и изпълнение на интервенциите.

- От месец юли действа новият Закон, който урежда правилата за управление на средства за всички програми, финансирани от Европейските фондове при споделено управление (замеящ ЗУСЕСИФ). Прието е постановление на МС, уреждащо дейността на комитетите за наблюдение на Споразумението за партньорство и на програмите (ПМС № 302 от 29.09.2022 г.) и предстои приемане на постановление относно детайлните правила за предоставяне на средства по програмите. Органите и структурите, отговорни за изпълнението на Националния плана за възстановяване и устойчивост и правилата за предоставяне на средства по Плана са уредени с постановления на Министерския съвет, като са ползвани добрите практики от изпълнението на европейските фондове през предходни програмни периоди, както и препоръките на ОГО. Всички проекти на нормативни актове, касаещи

системата за управление на европейските фондове преминават през обществено обсъждане на Портала за обществени консултации на Министерския съвет.

- Програмите, които вече стартираха изпълнението на първите процедури по тях и публикуваха всички свързани документи в ИСУН. Всички програми имат амбициозни работни планове (индикативни годишни работни програми) за 2023 г., като голяма част от тях минаха публично обсъждане на сайтовете на отделните програми и единния информационен портал. Допълнително, ИСУН е в процес на надграждане за целите на осигуряване на публичността и прозрачността на разходването на средствата по Националния план за възстановяване и устойчивост, като част от модулите вече са налични, което осигурява допълняемостта между инструментите.

- Участието на партньорите в прозрачното и ефективно изразходване на финансовите средства е осигурено чрез представителството им в Комитетите за наблюдение на Споразумението за партньорство и на програмите, както и чрез възможността за изразяване на становища по стратегическите и програмни документи, публикувани за обществени консултации от съответните органи и структури, чиято дейност касаят.

➤ **Становище „Подобряване превенцията на трудовите злополуки и професионалните заболявания“** – прието на пленарна сесия на 20.09.2022 г.

Навременното приемане на акта се потвърждава и от организираната само няколко дена след това Национална Конференция на тема „Здравословни работни места – облекчете товара“ от Министерство на труда и социалната политика. Икономическият и социален съвет представи в рамките ѝ приетото становище на тема „Подобряване превенцията на трудовите злополуки и професионалните заболявания“. Д-р Иван Кокалов, член на ИСС и докладчик по становището, представи в детайли изводите и препоръките, изведени в акта на ИСС и подчерта, че именно партньорството между всички страни е в основата на разбирателство и на постигане на целите, свързани с превенция на трудовите злополуки и професионалните заболявания.

Заместник-министър председателят и министър на труда и социалната политика г-н Лазар Лазаров подчерта важността на темата изтъкна, че мускулно-скелетните увреждания остават най-често срещаният здравен проблем, свързан с работата в Европа. Именно затова е необходимо е да се обединят усилията на всички заинтересовани страни за превенцията на заболяването на работното място.

➤ **Становище „Политики и мерки за повишаване на информираността и на готовността на българските предприятия да осъществяват успешно климатично неутрална трансформация“** – прието на пленарна сесия на 24.10.2022 г.

Становището бе разпространено до всички заинтересовани страни. Предвид значимостта на акта и изведените изводи и препоръки, ИСС положи усилия за широко медийно отразяване на акта, както и за представяне и обсъждане с представители на изпълнителната и законодателната власт, както и пред академичната общност. В своите участия докладчиците на становището д-р Милена Ангелова (група 1) и Огнян Атанасов (група 2) акцентираха, че микро-, малките и средните предприятия са съществена част от решението за изграждане на конкурентоспособна, неутрална по отношение на климата, кръгова и приобщаваща икономика на България, при условие че са създадени и преобладават подходящите условия. Като основни предизвикателства се отличават слабата информираност на малките и средните предприятия (МСП) в България за преминаване към климатично неутрална трансформация, както и запазването на тяхната конкурентоспособност, имайки предвид, че формират 99.8% от предприятията в страната. Становището извежда редица препоръки, за да могат МСП да осъществят успешно екологичния преход, да продължат да развиват дейности с висока добавена стойност и призив към българските компетентни институции да осигурят необходимата подкрепа.

В продължение, бе организирана специална работна среща със заместник-министър председателят по управление на европейските средства, със заместник-министъра на икономиката и индустрията и с представители на изпълнителната и законодателната власт, на която бе представен и обсъден акта. Оценката на г-н Пеканов бе, че „в тези турбулентни времена подобни разработки са изключително важни, защото те дават синтезирана

информация по теми, които институциите могат да използват в готов вид, тъй като те представляват задълбочен анализ на експерти, запознати както с българското законодателство, така и с европейските изисквания, свързани със „Зелената сделка“. На срещата бяха поети ангажименти за съобразяване с направените от ИСС препоръки.

Ролята на организираното гражданско общество на България по тази тема е от сериозно значение, особено в условия на политическа, икономическа и енергийна криза. В най-голяма степен отражение на препоръките от становището на ИСС се очаква в процеса на реално изпълнение на заложените приоритети и мерки по ПС и програмите към него, както и на ПВУ.

➤ **Резолюция по Национален план за възстановяване и устойчивост**

Съгласно чл. 5, ал. 4 от Закона за ИСС резолюцията се разпраща на съответните институции, за да се запознаят с нея, както и да се организира обществен дебат с участието на всички заинтересовани страни с цел обсъждане на изводите и препоръките, залегнали в акта.

➤ **Становище „Национални цели и приоритети за справедлив енергиен преход в Енергийната стратегия на България до 2030 г. с хоризонт до 2050“**

Съгласно чл. 5, ал. 4 от Закона за ИСС становището се разпраща на съответните институции, за да се запознаят с него, както и да се организира обществен дебат с участието на всички заинтересовани страни с цел обсъждане на изводите и препоръките, залегнали в акта.

ПРЕДСЕДАТЕЛ: /п/

ЗОРНИЦА РУСИНОВА